This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, June 3, 2003

Alp(LL)2766

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 22 (2777) 2003 JUNE-BIRŽELIS 3 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA • www.tzib.com Nr. kaina – $1

Dvi vienuoliktosios

Tai kovo vienuoliktoji ir gegužės vienuoliktoji. Abi tos dienos istorinės, parodžiusios pasauliui tautos vienybę bei tvirtą apsisprendimą tais atvejais, kai to tikrai reikia.

PO TRYLIKOS nepriklausomybės metų, kurie išsimargino ir gražiais laimėjimais, ir skaudžiomis negerovėmis, matant, kad ir toliau, laisvuoju gyvenimu besidžiaugiant ir juo besinaudojant, visko dar bus – vis dėlto gegužės 11-tosios referendumas kažkaip nušviesino kelius, kuriais teks tautai žygiuoti. Gali kai kam atrodyti, kad tai žygis į nežinomybę; kai kas dar gal mano, kad Lietuva nepasiruošusi kurti naują gyvenimą ir ateitį pagal kitokias, neįprastas europines normas. Galbūt ištarus "taip" iškyla ir baimė, atsiranda naujų abejonių, klausimų, visai kitoniško rūpesčio, įtampos ir laukimo, kas iš to viso išeis. Tai natūralu. O vis dėlto šitokia naujovė – įsijungimas į Europos sąjungą – dėl kurios tiek daug dirbta, stengtasi, kone visą savo užsienio politiką tik tam vienam tikslui paskiriant – turėtų visus nuo viršaus iki apačios smarkiai sujudinti, kad prasidedantis naujas mūsų tautos ir valstybės gyvavimo tarpsnis įsirašytų istorijon šviesiom spalvom. Žinotina, kad reikalas pasitempti visada stiprina energiją, budrumą, atidangsto net tuos išminties taškelius, kurie žmonėse tūno kaip koks atsargos kapitalas. Viešai džiaugiamasi, kad referendume, kuris kėlė abejonių ir erzelių, tauta pasisakė labai vieningai. Tačiau nuskambėjus džiugesio aidams, iškilmėmis pareiškus dar vieną "stebuklą" ir pergalę – parodyta vienybė prie balsadėžių turėtų tęstis ir įvairiomis kitomis formomis, ir tai sutartinu darbu, vieningu supratimu, kad į Europą grįžtame ne išmaldos prašyti, bet atiduoti duoklę, ko negalėjome padaryti per penkiasdešimt sovietinės okupacijos metų.

KĄ duosime? Kokie mainai mūsų laukia už tai, kad būsime nebe vieni, kad būsime remiami ir saugojami? Apie "protų nutekėjimus" į užsienius jau ne vieną kartą skundėmės. Dabar tas "užsienis" nutolsta. Europos sąjunga tampa savuoju kiemu, kuriame dalinsimės gėrybėmis, vertybėmis ir patirtimi. Intelektinis, kūrybinis, mokslinis, meninis lietuviškasis įnašas turbūt ir bus ta duoklė, kurios iš mūsų lauks kitos šalys ir kuri per penkis dešimtmečius pasaulyje skleisdavosi "didžiosios tėvynės" vardu pradedant sportininkais ir baigiant aukščiausio lygio mokslininkais, kultūrininkais, išradėjais. Buvome maža diktatūrinės imperijos provincija, tačiau visaip pažangesni ir gabesni Vakarai, į kuriuos skverbdavosi kas tik galėdavo. O iškilumo laurai ir garbė – okupantui, kuris neteisėtai visą laiką savinosi tai, kas jam nepriklausė. Bet tai vergovinė praeitis, kuri turėtų šaukte šaukti ir įspėti, kad daugiau to niekada nebebus. Užtat jungimasis į laisvųjų tautų šeimą teikia konkrečių vilčių saugesniam rytojui, kuris jau bus kuriamas Lietuvos vardu. Pro plačiau atvertas duris pasaulis iš arčiau pamatys, kas iš tikrųjų yra ta Lietuva – ką ji gali duoti, ko pamokyti. Savęs mažinimas ar menkinimas pagal teritorijos dydį, pagal padarytas istorines klaidas vieną kartą turėtų užsibaigti. Esame maži ir menki, jei norime tokiais būti. Bet tai klaidingas pasirinkimas. Kuklumas ne vietoje pavirsta bala, kuriai lemta išdžiūti. Dvasinė, kūrybinė ir moralinė tautos galia turėtų sruventi kaip amžinas kalnų upelis. Šitaip mąstant nesunku bus suvokti, kokią duoklę galime atiduoti geresnio rytojaus siekiantiems bendražygiams. **Č.S.**

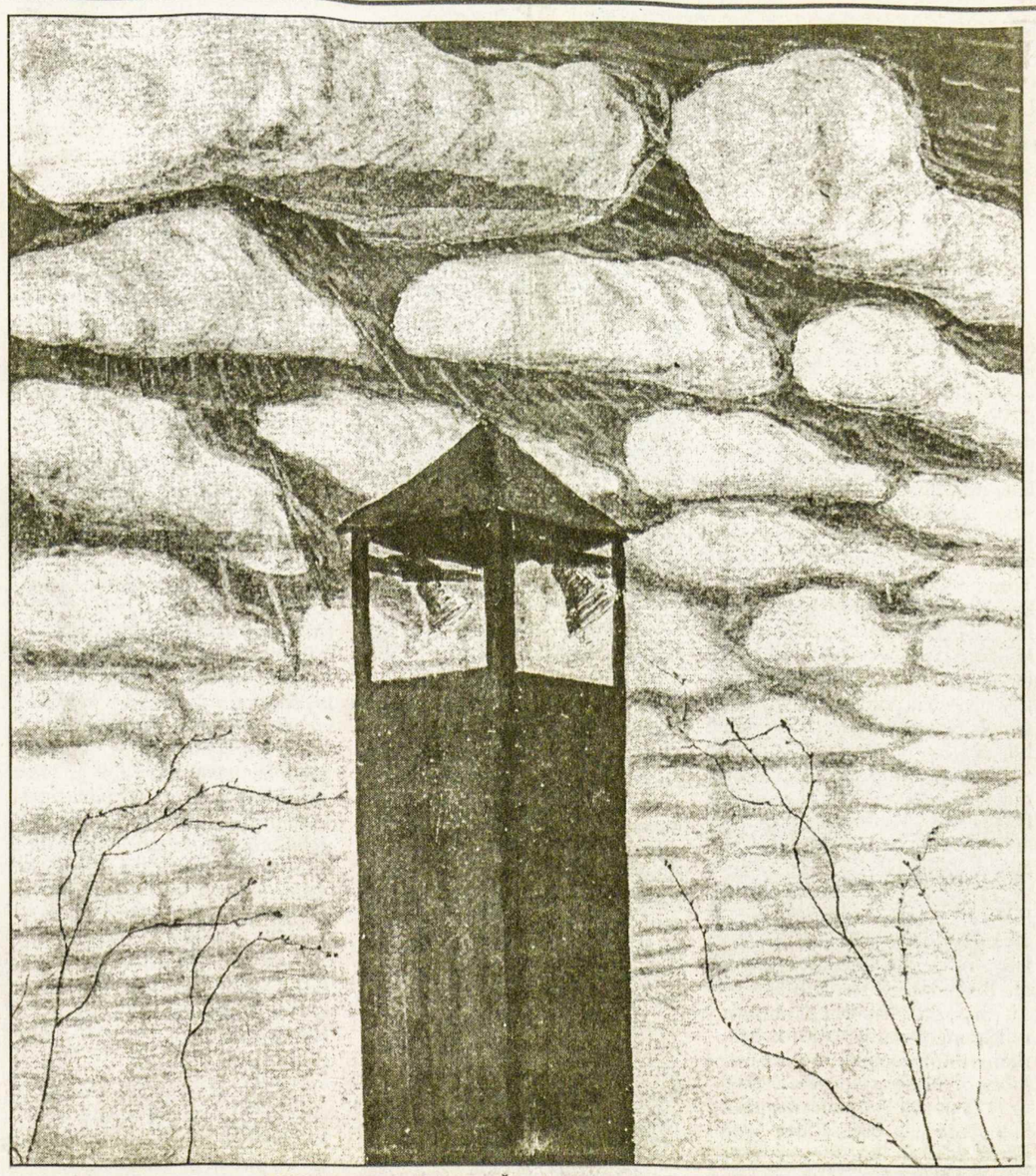

Mikalojus Konstantinas Čiurlionis, *Pavasaris I*, 1907

"Dzūkai" ir "dzūkavimas"

Dalis straipsnio iš šio autoriaus veikalo "Rinktiniai raštai I"

ZIGMAS ZINKEVIČIUS

Punsko lietuviai (išskyrus kelis kaimus į šiaurę nuo Giluišių, Vaičuliškės ir Ramonų) kalba dzūkiškai ir patys save vadina bei kitų yra vadinami dzūkais. Anapus sienos, į šiaurės rytus nuo Punsko taip pat kalbama dzūkiškai ir gyventojai vadinami dzūkais.

Kas yra dzūkai, Dzūkija? Tai etninės Lietuvos pietryčių dalis, kurioje dzūkuojama. Dzūkavimas yra ryškiausias šios tarmės bruožas. Juo vadiname dvi panašias kalbines ypatybes:

1. Vietoj bendrinės kalbos afrikatų *c, dž* čia tariama *c, dz,* pvz., *jáucai* (šiaurinėje dzūkavimo ploto dalyje tariama *jáuċei*) 'jaučiai', *dzaũksmas* (atitinkamai *džaũksmas*) 'džiaugsmas'.

2. Bendrinės kalbos priebalsiai *t, d* ir priebalsių samplaikos *tv, dv* prieš *i* tipo vokalizmą (t.y. *i, į, ie*) verčiami *c, dz, cv, dzv,* pvz., *cìk* 'tik', *cīlùs* 'tylus', a. sg. *piřcī* 'pirtį', *cíek* 'tiek', *dzĩgo* 'dygo', a. sg. *gaĩdzī* 'gaidį', *dzienà* 'diena', *cviñko* 'tvinko', *lacvĩš* 'latvis', *dzvi* 'dvi', *dzvílika* 'dvylika' (šiaurinėje ploto dalyje *c, dz* minkšti, taigi *ć, dź*).

Dzūkuojama ne tik pietryčių Lietuvos dalyje, vadinamojoje Dzūkijoje, bet ir toliau už jos – visame rytiniame lietuvių kalbos ploto pakraštyje, taigi į rytus nuo linijos Bũdvietis-Alytùs-Kietãviškės-Labanóras-Turmantas. Tačiau anapus Dzūkijos ne visur dzūkuojama vienodai. Tik rytiniame to ploto ruože turimos abi dzūkavimo ypatybės, o vakariniame tėra tik pirmoji, taigi ten sakoma *jáuċei* 'jaučiai', *džaũksmas* 'džiaugsmas' (*c, dz* čia minkšti), bet *tìk, tīlùs,* a. sg. *piřtī, tíek, dĩgo,* a. sg. *gaĩdī, dienà, tviñko, lãtvis* (ir *latvĩš*), *dvì, dvílika.* Vadinasi, ten esama ir savotiškų "pusiau dzūkų", kurie gyvena Máišiagalos, Liñkmenų, Ignalinos, Dūkšto, Turmanto apylinkėse. Taip pusiau dzūkuoja ir Čiškodo (latv. Tiskādi) lietuviai Latvijoje (Rezeknės apylinkėje).

Iš tikrųjų anapus Dzūkijos esantys dzūkuojantys lietuviai (net ir turintys abi dzūkavimo ypatybes) kalba visai kita tarme negu tikrojoje Dzūkijoje. Ten tarmės fonetinė sistema ir gramatinė sandara labai skiriasi nuo Dzūkijos dzūkų. Tai tik dzūkuojantys (labiau ar mažiau) rytų aukštaičiai. Beje, jie ir patys savęs dzūkais nevadina.

Prof. Antanas Salys tarp Pirmojo ir Antrojo pasaulinių karų iš viso dzūkuojančio ploto dirbtinai buvo "nulipdęs" bendrą dzūkų tarmę. Jausdamas, kad toji jo "dzūkų tarmė" aiškiai suskilusi į dvi dalis, pirmąją dalį – Dzūkijos ploto tarmę – ėmė vadinti vakariniais dzūkais, o antrąją – rytų aukštaičius dzūkus – pavadino rytiniais dzūkais. Šie terminai ir dabar dar neretai pavartojami. Tačiau dialektologijos mokslo požiūriu toks dirbtinis bendros "dzūkų tarmės" sudarymas nėra tikslus. Prof. A. Salio "dzūkų tarmė" iš tikrųjų yra ne viena, bet dvi visiškai skirtingos tarmės, kurių viena – jo vakariniai dzūkai – sistema, ypač vokalizmu ir gramatine sandara, labai artima vakarų aukštaičiams, antroji (rytiniai dzūkai) iš esmės nesiskiria nuo rytų aukštaičių. Pavyzdžiui, Ignalinos apylinkių "pusiau dzūkams" daug artimesni Utenos apylinkių rytų aukštaičiai negu Alytaus apylinkių tikrieji dzūkai. Visa tai kelia tam tikrų terminologijos keblumų. Juos dar didina toji aplinkybė, kad žemaičių tarmės plote tarp Gargždų, Endriejavo, Judrėnų ir Veivìržėnų taip pat dzūkuojama, iš esmės tik pirmąja ypatybe. Šie žemaičių dzūkai savęs dzūkais irgi nevadina. Todėl dabar mūsų dialektologai paprastai vengia bendro dzūkų tarmės termino. Kalbama apie dzūkuojančius pietų aukštaičius (t.y. Dzūkijos dzūkus), dzūkuojančius rytų aukštaičius ir dzūkuojančius žemaičius. Tai, žinoma, nereiškia, kad apskritai nevartotinas dzūkų pavadinimas. Anaiptol, etninės Dzūkijos dzūkai kaip, buvo, taip ir tebūnie dzūkai. Tik dialektologijos moksle šio termino, kaip daugiareikšmio, vartojimas nėra parankus. Tikslumo dėlei dabar dialektologai paprastai linkę kalbėti ne apie vieną bendrą dzūkų tarmę (kurios iš tikrųjų nėra), bet apie kelias dzūkuojančias tarmes.

Pats terminas *dzūkai* yra pravardinės kilmės. Jam pradžią greičiausiai davė tarmei būdingas garsų junginys *dzū*, dažnas daugiskaitos kilmininko formose, pvz., *žõdzū 'žodžių', júodzū* 'juodžių', ir šiaip žodžiuose, pvz., *dzūc* 'džiūti'. Toliau į šiaurės rytus, kur turima minkštoji afrikata *dź*, pvz., *žõdźū, júodźū, dźūć*, pasakoma ir *dziūkas* 'dzūkas'. Greičiausiai dzūkais (arba, dziūkais) šios tarmės atstovus ėmė pravardžiuoti kaimynai, patys nedzūkuojantys.

Dzūko vardas istoriškai paliudytas iš XIX š. vidurio. Bene pirmasis jį užfiksavo A. Polujanskis 1859 m. Varšuvoj išleistoje knygoje *Wędrówki po gubernii Augustowskiej* (p. 133). Jis šiuo vardu vadino lietuvius, gyvenančius senosios Augustavo (Suvalkų) gubernijos visoje ano meto Kalvarijos apskrityje ir Seinų apskrities šiaurinėje dalyje. 1900 m. J. Radziukynas lenkiškai parašytame straipsnyje *Dzuki*, išspausdintame žurnale *Wisła*, t. XIV, nr. 2 (ir lietuviškame to straipsnio variante *Dzūkai*, paskelbtame *Dirvoje-Žinyne*, 1904 m., Nr. 2, p. 104) dzūkais laiko lietuvius, gyvenančius vadinamoje Užnemunės srityje, ribojamoje iš rytų – Nemuno, iš pietų – Juodosios Ančios, iš šiaurės ir vakarų – linijos Balbiẽriškis-Žuvinto ežeras-Kalvarijà-Pùnskas-Krasnãpolis.

KANADOS ĮVYKIAI

Padaugėjo katalikų

Stiprios religinės bendruomenės gali turėti įtakos valdžios politiniams sprendimams, nes kartais atsižvelgiama į daugumos pageidavimus. 2001 m. įvykęs gyventojų surašinėjimas rodo, kad musulmonų Kanadoje jau daugiau negu žydų. Tais metais musulmonų gyveno 579, 640, ir jų skaičius greitai didėja, o žydų buvo 329,995 ir jų prieaugis yra nedidelis. Kanada kol kas daugiau remia Izraelį, bet didėjant musulmonų skaičiui, turbūt Artimųjų rytų politika gali būti keičiama į neutralumą. Žydai yra gerai organizuoti, ekonomiškai įtakingi, o musulmonai nevieningi, nes atvyksta iš įvairių kraštų, tačiau dauguma jų palaiko palestiniečius. Musulmonai skundžiasi, kad neturi daugybės advokatų, rūpybos darbuotojų, eilės aukštų valdžios pareigūnų, todėl nedaug gali nuveikti, o vien didesnis imigrantų skaičius dar ne viskas. Sumažėjo ir palestiniečių skaičius. Atvykstant iš Filipinų, Italijos, ispaniškai ir portugališkai kalbančių kraštų imigrantams, labai padidėjo katalikų bendruomenė. Pagal 2001 m. surašinėjimo duomenis, Kanadoje buvo 12.8 milijonų katalikų ir 8.7 milijonai protestantų. Katalikų padaugėjo 4.8%, o protestantų sumažėjo 8.7%. Daugiausia katalikų gyveno Kvebeko provincijoje. Nepriklausančių jokiai religinei bendruomenei yra 4.8 milijonai.

Federacinė vyriausybė nesutaria dėl raketinės gynybos. Nežinia, kaip J. Chretien suderins atskirų savo ministerių nuomones? Kai kurie ministeriai kritikuoja kandidatę į J. Chretien kėdę – paveldo ministerę S. Copps, kuri nepritaria raketinei gynybai, vadindama ją "žvaigždžių karu". S. Copps neketina savo nusistatymo keisti, nes tai yra jos pagrindinis ginklas kovoje dėl ministerio pirmininko pareigų. J. Chretien po ministerių kabineto posėdžio pasakė, kad dėl tos gynybos reikės ilgiau aiškintis su liberalų parlamento atstovais, ir nutarimo galima laukti tik po kelių savaičių. Nutarimą vilkindamas, J. Chretien leidžia S. Copps ilgiau kovoti su kitu kandidatu P. Martin, kuris remia raketinę gynybą. Už raketinę gynybą pasisako ir kitas į ministerio pirmininko kėdę taikantis kandidatas, dabartinis J. Chretien pavaduotojas J. Manley, taip pat ir gynybos ministeris J. McCallum ir užsienio reikalų ministeris B. Graham. Viešai B. Graham pareiškė, kad raketinė gynyba nėra "žvaigždžių karas", nes yra mažesnės apimties, kai nuo sausumos ar iš jūros iššautos raketos turėtų susprogdinti priešų paleistąsias.

Progresyvių konservatorių partijos federacinio parlamento

(Nukelta į 6-tą psl.)

Savaitė Lietuvoje

TS(LK) naujas vadas

Gegužės 24 d. vykusiame Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) suvažiavime Vytautas Landsbergis partijos pirmininko pareigas perleido konservatorių frakcijos seime seniūnui Andriui Kubiliui. Už jo kandidatūrą, kuri buvo vienintelė, balsavo 291 atstovai, 23 buvo prieš. V. Landsbergis, įsteigęs TS(LK) 1993 m., jau anksčiau buvo pareiškęs, kad nebesieks būti partijos pirmininku ir įvardino A. Kubilių savo įpėdiniu.

Suvažiavime išrinkti ir nauji pirmininko pavaduotojai, seimo nariai Rasa Juknevičienė ir Arvydas Vidžiūnas. Partijos prezidiume dirbs Kęstutis Masiulis, Jurgis Razma, Artūras Vazbys, Antanas Stasiškis, V. Landsbergis ir Irena Degutienė, iždininku bus Ramūnas Garbaravičius. *Lietuvos ryto* žiniomis, taip pat nutarta pakeisti partijos pavadinimą. Ji vadinsis "Tėvynės sąjunga" (konservatoriai, krikščioniškieji demokratai ir laisvės kovotojai).

Naujasis konservatorių vadas teigė, jog pirmiausia būtina kuo plačiau pateikti naują partijos programą "Dešinioji alternatyva. Sėkmės Lietuva", ir pasirengti kitiems seimo rinkimams. Reikės derinti pozicijas tarpusavyje ir su besijungiančiais liberalais, centristais bei moderniaisiais krikščionimis demokratais.

Lankėsi Kanados pareigūnai

Gegužės 19 d. prasidėjo Kanados parlamentarų vizitas Lietuvoje. Kanados bendruomenių rūmų pirmininkas Peter Miliken ir delegacija susitiko su Lietuvos seimo pirmininku Artūru Paulausku, Lietuvos prezidentu Rolandu Paksu, ministeriu pirmininku Algirdu Brazausku. Taip pat vyko pokalbiai su seimo užsienio reikalų, Europos reikalų, saugumo ir gynybos komitetų bei ŠAS reikalų komisijos nariais, URM sekretoriumi Evaldu Ignatavičiumi, Vilniaus universiteto rektoriumi prof. Benediktu Juodka.

Žemdirbių nepatenkins

Lietuvos rytas praneša, kad vyriausybė, apskaičiavusi savo finansines galimybes, gegužės 23 d. pareiškė negalinti žemdirbiams garantuoti 60 centų už aukščiausios rūšies pieno litrą, kaip buvo kalbėta tariantis su jais dėl blokadų nutraukimo. Apie tai pranešė ministeris pirmininkas Algirdas Brazauskas, pasitaręs su pieno perdirbėjais, finansų ministere Dalia Grybauskaite ir žemės ūkio ministeriu Jeronimu Kraujeliu. Vienos įmonės direktoriaus pareikšta, kad "jeigu pieno supirkimo kaina padidės iki 60 centų už litrą, tai pieno produkcijos eksportas dar labiau padidės ir valstybė patirs dar didesnius nuostolius".

Susitikime svarstyti ne tik pieno gamintojų, bet ir runkelių, mėsos bei grūdų augintojų reikalavimai. Viskam patenkinti reikėtų apie 400 mln. litų. Todėl su žemdirbiais tektų kalbėti ne tik apie pieno kainas, finansų ministerės teigimu. Premjeras sakė nepažadėjęs 60 centų padidinimo, o tik apskaičiavimo, kiek tai kainuotų.

Gegužės 26 d. susitiko prezidentas Rolandas Paksas, seimo pirmininkas Artūras Paulauskas ir ministeris pirmininkas, kurie apsvarstę padėtį laikosi vieningos pozicijos – pagalba vieniems neturi pažeisti kitų interesų, rašo ELTA/LGTIC. Vyriausybė padės pieno gamintojams, bet tik palaikydama praėjusių metų pieno ūkių pajamų lygį. Peržengus šią ribą, būtų pažeisti kitų iš biudžeto išlaikomų žmonių interesai, pasak premjero.

Mirties bausmės naikinimas

Lietuvos seimas gegužės 22 d. pritarė Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos sutarties 13-ajam protokolui dėl mirties bausmės panaikinimo visais atvejais, be jokių išlygų. Kaip praneša ELTA/LGTIC, seime pradėta šio dokumento ratifikavimo eiga, kurią tikimasi baigti birželio mėnesį.

Lietuvoje mirties bausmė iš Baudžiamojo kodekso už kriminalinius nusikaltimus buvo pašalinta 1998 m. gruodžio mėn., o 1999 m. sausį pasirašytas Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvencijos 6-tasis protokolas dėl mirties bausmės panaikinimo. Jį pasirašiusioms valstybėms paliekama išlyga taikyti mirties bausmę už veiksmus karo arba neišvengiamo pavojaus kilti karui metu.

Lietuva pasirašė 13-tąjį protokolą 2002 m. gegužės mėn. vykusios Europos tarybos ministerių komiteto 110-osios sesijos metu. Šį tarptautinį teisės aktą yra pasirašiusios 40 iš 45 valstybių Europos tarybos narių. Nėra prisijungusios tik Turkija, Rusija, Azerbaidžanas, Armėnija ir Albanija. Iš pasirašiusių jau 27 valstybės jį ratifikavo.

PARTIZANŲ DIENA

Lietuvos kariai pakvietė visuomenę gegužės 18 d. švęsti Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės dieną. Šventiniai renginiai vyko visoje Lietuvoje, kariniai daliniai atvėrė savo vartus tarnaujančių karių tėvams ir draugams, moksleiviams ir plačiajai visuomenei. Buvo proga susipažinti su kariška buitimi ir šventėmis, apžiūrėti ginkluotę, turimą karinę techniką, pasivaržyti su kariais ar tarpusavyje įvairiose sportinėse rungtyse, paklausyti muzikos, paragauti garsiosios kareiviškos košės, rašo ELTA/LGTIC. Krašto apsaugos ministerija, tęsdama tarpukario Nepriklausomybės laikais švenčiamą visuomenės ir kariuomenės suartėjimo dieną trečiąjį gegužės sekmadienį, prie jos pridėjo ir partizanų pagerbimą. **RSJ**

Šiame numeryje

Dvi vienuoliktosios
Pasaulis iš arčiau pamatys, kas ištikrųjų yra ta Lietuva
"Dzūkai" ir "dzūkavimas"
Greičiausiai dzūkais šios tarmės atstovus ėmė pravardžiuoti kaimynai
Knyga yra gyva būtybė
Kur galėtų būti Žygimanto Augusto bibliotekos knygos
Trečios kartos vargonininkas
Stengiuosi, kad mano darbas netaptų rutina
Lietuviai menininkai Niujorke
Mat ir pats filmo autorius – laisvojo džiazo muzikantas
Vaidilutė miesto parke
Kad tėvo užuomina nepasikeistų, pradėjau veikti tuoj pat
Du kūrėjai – tėvas ir sūnus
Skirsnemunės pagrindinė mokykla pavadinta J. Baltrušaičio vardu

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672 FAX 905 290-9802 E-mail: tevzib@pathcom.com
www.tzib.com
PAP Registration No. 09408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $45, rėmėjo – $55, garbės – $65. Oro paštu į užjūrius – $170, paprastu paštu – $60. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication: 2221 Niagara Falls Blvd., Niagara Falls, NY 14304-5709. Subscriptions: regular $45.00, patron $55.00, sponsor $65.00 per year. Airmail overseas – $170, regular mail overseas – $60. PERIODICALS Postage paid at Niagara Falls, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1072 Niagara Falls, NY 14304. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

Dvasinis centras, statomas Šiluvoje. Jame veiks parengiamasis klierikų kursas, vyks rekolekcijos, seminarai, susirinkimai. Šiuo centru rūpinasi arkiv. S. Tamkevičius ir telkia lėšas statybai

Trečios kartos vargonininkas

REDA ULINSKAITĖ

– Naujųjų metų rytas, visas miestas miega... O aš kulniuoju į darbą ir galvoju, kad pasaulis yra neteisingas, – šypsodamasis sako dvidešimt septynerių metų Mindaugas Žalalis. Jis – jauniausias miesto vargonininkas, dirbantis Šiaulių miesto Švenčiausios Mergelės Marijos nekaltojo prasidėjimo šventovėje.

Senelis, tėvas ir sūnus – visi vargonininkai

Pirmą kartą prie vargonų Mindaugas prisilietė dar būdamas mažas. Kone kiekvieną savaitgalį į kaimo šventovę pas senelį sugužėdavo vaikaičiai. Visiems vaikams būdavo smalsu pabandyti vargonais pagroti. Vargonais grodavo ir Mindaugas, vėliau ir pats šeimoje gavęs vargonininko vardą.

– Mano senelis vargonininkas, tėvas – vargonininkas... ir aš vargonuoju. Nors paauglystėje niekada nesvajojau dirbti tokio darbo, bet vis tiek tapau vargonininku. Matyt, taip jau skirta, – galvoja šešerius metus vargonininku dirbantis Mindaugas.

Konservatorijoje, įgijęs choro dirigento specialybę, šiaulietis ėmėsi ieškoti darbo.

– Kadangi Lietuvoje muzikantams yra labai sunku, tad didelio pasirinkimo tikrai nėra. Nors buvau dvidešimt vienerių metų, eiti dirbti į šventovę nebijojau... Juolab, kad šis darbas yra susietas su muzika. O bažnytinė muzika mane visuomet žavėjo, – dėstė pašnekovas.

Pirmą kartą paragauti vargonininko duonos jam teko Šv. Ignaco šventovėje. Mindaugas sako gerai atsimenantis pirmąsias Mišias.

– Bažnyčioje dirbdavau kartu su savo tėvuku. Tačiau atėjo diena, kada jis turėjo skubiai išvažiuoti ir paliko mane vieną tvarkytis. "Žiūrėk, kad susitvarkytumei...", – sakė man jis. Nors baimės jausmas buvo didžiulis, bet susitvarkiau ir iš choristų jokių pretenzijų neišgirdau, – prisimena vargonininkas.

Paklaustas, ar neketino tapti kunigu, Mindaugas, šypteli ir atsako: "Tai, kad aš nelabai panašus. Be to, visuomet norėjau būti muzikantu".

Linksmybių būna ir šventovėje

Mindaugas prisipažįsta, jog vadinamąją scenos baimę retkarčiais ir dabar jaučia. Pasak jo, jaudintis prieš einant groti ir giedoti susirinkusiems yra labai natūralu.

– Mūsų šventovė nėra didelė, todėl vargoninką visi mato. Aš sėdžiu beveik prieš žmones. Pamatai, kad į Mišias ateina koks nors miesto muzikantas ir suvirpa širdis. Pagalvoju: "Kad tik nesuklysčiau...", – kalbėjo Mindaugas Žalalis.

Jauniausias miesto vargonininkas šypsodamasis pasakoja, jog ir šiame darbe būna linksmų dalykų.

– Ne kartą yra tekę papulti į linksmas situacijas, tačiau vis išsisuku. Atsisėdu prie vargonų, apsidairau... Siaubas, natas pamiršau. Nebėgsi juk laukan... Na, nieko, išsisuku, – pasakoja vaikinas.

Pašnekovas sakė, jog buvo papuolęs į gana keblią situaciją. Dabar ją prisiminęs juokiasi. Tačiau tuomet juokinga nebuvo.

– Vyksta Mišios, skamba vargonai, aš giedu... Ir staiga dingsta elektra vargonuose. Kažkas buvo atsitikę su instaliacija. Nors vargonai nebegrojo, aš giedojau toliau... Jaučiausi siaubingai. Tačiau pastebėjau, kad susirinkę žmonės nieko nepastebėjo, – šypsodamasis sakė Mindaugas.

Darbas be išeiginių

Anot jauniausio miesto vargonininko, daugelis žmonių mano, kad groti vargonais yra labai sudėtinga.

– Gal jiems atrodo taip todėl, kad vargonais grojama labai rimta ir sudėtinga muzika. Tuo tarpu bažnytinė muzika man patinka. Nors klausausi įvairios muzikos, bet labiausiai vertinu profesionaliai sukurtą, – pasakoja jis. Muzikantas pasakojo, kad groti vargonais nėra taip sunku, kaip atrodo. Reikia tik noro ir užsidegimo.

– Daugelis mano bendraamžių ar šiaip žmonių, mokančių groti klavišiniais instrumentais, galėtų laisvai vargonuoti. Tik, aišku, reikėtų šiek tiek pasirepetuoti. Tai nėra labai jau sunkus mokslas, – mano jis. Mindaugas sakosi nedrįsta save vadinti tikru vargonininku.

– Aš nemoku vargonuoti kojomis. Manau, tikrais vargonininkais gali vadintis tokie muzikantai, kurie sugrotų kūrinį ne tik rankomis. Mūsų šventovėje nėra tokių vargonų. Groju mažyčiais vargonėliais. Tačiau, jei atsirastų galimybė, mielai išmokčiau vargonuoti kojomis. Tai turėčiau ką veikti, – svarsto muzikantas.

Dvidešimt septynerių metų Mindaugas sako norėtų, jog išgirdę apie vargonininko darbą žmonės negalvotų, jog tai nėra nuobodus darbas.

– Dirbti vargonininko darbą gali ir jaunas žmogus. Nepritariu nuomonei, kad groti vargonais šventovėje gali tik pagyvenusio amžiaus žmonės. Stengiuosi, kad mano darbas netaptų rutina. Nors man patinka bažnytinė muzika. Kartais dirbti būna sunku. Jokių išeiginių, jokių atostogų... O tai jaunam žmogui labai sunku, – teigia muzikantas. Mindaugas prisipažino, jeigu sulauktų pasiūlymo dirbti geriau apmokamą darbą, bet jo neišmanytų, – tikrai nedirbtų.

– Be to, bažnytinė muzika man tikra atgaiva. Prieš metus buvau išėjęs palikęs šį darbą, bet vėl sugrįžau, – prisipažįsta pašnekovas.

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539
arba 416-825-3328
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

RELIGINIAME GYVENIME

Tūkstantis Lietuvos skautų žygiavo į Šiaulių katedrą š.m. balandžio 26 d., pirmą kartą čia surengus skautų pavasario šventę, kurios metu buvo paminėta ir skautų Lietuvoje įsisteigimo 85 metų sukaktis. Už visame pasaulyje veikiančius skautus Mišias aukojo vysk. Eug. Bartulis, pamoksle priminęs, kad būti skautu – tai atsakinga misija, tai reiškia būti kilniu žmogumi, tarnauti Dievui ir tėvynei. Prieš Mišias ir eiseną prie Sukilėlių kalnelio vyko iškilmingas šventės atidarymas ir sueiga su šūkiais bei skautiška rikiuote. Šiuo metu Lietuvoje yra apie tris tūkstančius skautų, iš kurių Šiauliuose – apie pusantro šimto. Į šią pavasario šventę skautai buvo suvažiavę iš įvairių vietovių.

Kauno senamiesčio vaikų dienos centre š.m. balandžio 23 d. buvo surengtas visuotinis Lietuvos vaikų dienos centrų draugijos susirinkimas, kuriame išrinkta septynių narių dr-jos taryba ir pirmininke O. Kazlienė, vicepirmininke O. Budvydienė. Susirinkimo dalyviams sveikinimus atsiuntė arkivyskupas S. Tamkevičius, Lietuvos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovė V. Montrimienė ir kt. Susirinkime diskutuoti vaikų dienos centrų darbai, vaikų priežiūra, parama šeimoms, susipažinta su pateiktomis naujomis programomis, padedančiomis vaikui greičiau įsijungti į visuomenę, pabrėžta savanoriško darbo svarba. Rūpimais klausimais pasisakė centrų vadovai, auklėtojai, koordinatoriai, savanoriai bei socialiniai darbuotojai iš visų Lietuvos vyskupijų.

Gerosios Naujienos dieną š.m. gegužės 7 Marijampolėje surengė Vilkaviškio vyskupijos kurija, "Caritas", Jaunimo, Katechetikos, Šeimos centrai ir kiti savanoriai. Tikslas – atkreipti žmonių dėmesį į Dievo žodį. Per visą dieną vyko 36 įvairių žmonių grupių susitikimai skirtingose vietose. Nuo 8 val. ryto iki vidurdienio renginiai buvo skirti moksleiviams ir mokytojams. 11 val. Šv. Vincento šventovėje buvo vysk. J. Žemaičio, MIC, vadovaujamos Mišios neįgaliesiems; po jų – agapė parapijos namuose. Vidurdienį Pal. J. Matulaičio kunigų seminarijoje vysk. R. Norvila ir kun. A. Kungys, OFM, susitiko su miesto žiniasklaidos atstovais. Pietų metu vyko įvairūs susitikimai su pedagogais ir studentais. Su Marijampolės poliklinikos darbuotojais susitiko VDU docentas kun. dr. J. Ivanauskas, su apskrities ligoninės medikais – kun. G. Vitkus, SJ. Kalėjime su kaliniais bendravo kun. A. Matusevičius ir gyd ses. Birutė Žemaitytė. Benamiai prieš agapę bazilikos šventoriuje žiūrėjo klierikų atlikto vaidinimo, klausėsi giesmių. Kita seminaristų grupė su kolpingiečiais ir jaun. šauliais vedė renginį vaikams. Kun. P. Vaineikis, OFM, su Veikliųjų žmonių bendrijos nariais svečiavosi karių batalione. Vyko susitikimai su apskrities tarnautojais, o seminarijos kieme susitiko šeimos. Diena baigta Mišiomis, kurioms vadovavo vysk. R. Norvila, koncelebruojant dvidešimčiai kunigų.

Vokietijos katalikų solidarumo veikla "Renovabis" š.m. balandžio mėn. pabaigoje paminėjo savo darbuotės dešimtmetį. Ši 1993 m. įsteigta organizacija koordinuoja Vidurio ir Rytų Europos katalikams teikiamos paramos projektus bei partnerystės programas. Prieš dešimtmetį pačiame pirmajame aukų rinkimų vajuje buvo sutelkta 10 milijonų eurų. Iki šių dienų iš viso surinkta apie 260 milijonų eurų, kuriais buvo paremta apie 10,000 projektų 27-iuose kraštuose, įskaitant ir Lietuvą. "Renovabis" tikslas – dvasinė ir kultūrinė Europos vienybė. Organizacijos vadovo kun. D. Demutho'o nuomone, kai kurias valstybes teks paremti ir po 2004 metų, kai jos bus įsijungusios į Europos sąjungą.

Paroda "Biblijos menas" vyko nuo š.m. balandžio 3 iki gegužės 7 Dailininkų sąjungos galerijoje "Meno parkas" Kaune. Joje buvo rodomi pasaulinio garso menininkų sukurti 228 Biblijos iliustracijų originalai. Parodos lankytojai domėjosi ir retais, tų menininkų darbais papuoštais, Biblijos leidiniais. Tie dailininkų M. Chagallo, S. Dali, Otto Dixo, Gustav'o Doré, G. Engelmanno kūrybiniai rodiniai buvo atvežti iš Liuksemburgo. Per mėnesį parodą aplankė daugiau kaip tūkstantis žmonių. Paroda atskleidė dviejų šimtmečių Biblijos iliustravimo tradicijas, parodė 52 litografijos pradininko Prancūzijoje G. Engelmanno (1788-1839) atspaudus Šventojo Rašto tema bei kitų vertingą kūrybą.

Išganymas ateina per kančią, atrodančią beprasmiškai. Ir Jonas atrado Viešpatį savo kančioje.
(Karol Wojtyla)

Knyga yra gyva būtybė

V. A. JONYNAS

Tarptautinių žodžių žodynas (1985) aptaria žodžio "bibliofilas" sąvoką teigiamai ir paprastai: "bibliofilas tai knygų mėgėjas ir žinovas; retų, vertingų leidinių rinkėjas" o "bibliofilija – tai retų ir vertingų leidinių kolekcionavimas". Vėlgi objektyvus, neutralus aptarimas, be mažiausios užuominos į liguistą aistrą, patologinius reiškinius. Toms iškrypoms taikintini jau kiti terminai: bibliomanija, bibliotafija. Bibliotafas yra jau aiškiai kuoktelėjęs pilietis, kadangi jis serga knygų kaupimo aistra ir "neleidžia niekam naudotis savo bibliotekos knygomis". Kitaip sakant, maniakas.

Savaime suprantama, žodynui pridera vien konstatuoti faktus, ne įsileidžiant į analizę, ar esama kokios raidos, rodančios neišvengiamą knygos mylėtojo išsigimimą į savanaudį bibliotafą. Lygiai kaip klausti, ar individuali knygų kaupimo manija laikytina bendruomenės brandumu bei pažangos rodikliu.

Šiuo požiūriu itin idomios ir reikšmingos mūsų kultūros istorijai informacijos aptinkame *Mokslo Lietuvos* žurnale (2002, nr. 17) per kelis numerius pasikalbėjime su bibliofilijos ekspertu, eruditu Sankt Peterburge Vilium Petrickiu. Žurnalo redaktoriaus Gedimino Zemlicko žodžiais, prof. Vili Petricki yra žymus bibliofilijos teoretikas, autografų rinkėjas. Sulaukęs 70-ties metų, jis tebėra žvalus seniokas ir dirba Sankt Peterburgo miško technikos akademijoje, kur yra kultūrologijos, sociologijos ir politikologijos katedros vedėjas. Be to, jis yra Rusijos Mokslų akademijos narys ir Sankt Peterburgo Mokslininkų namų knygos ir grafikos sekcijos pirmininkas.

Pripažindamas, jog nevisada retų knygų grobstymo pomėgis yra sveikintinas ir pozityvus reiškinys, prof. Petrickis netvirtina, jog kaupėjo degradacija yra neišvengiama, bet pripažįsta, kad sąveikavimas su bibliotafais nepageidautinas, nes stumia į primityvėjimą. Nebūtinai taip pat bibliomanija vedanti į knygų vagystę ir panašius dalykus. Kiekvienu atveju šioj vietoj pokalbis nelauktai nukrypsta į kitą tematiką, kadangi klausėjo pasiteiravimas liečia labai konkretų atvejį.

– Gediminas Zemlickas: *Vakarykščiame konferencijos rengi-nyje buvo kalbama apie garsiosios karaliaus Žygimanto Augusto bibliotekos Vilniuje knygas. Vilniaus universiteto bibliotekoje saugoma tik 15 karališkosios bibliotekos knygų (21 pavadinimo veikalų), o juk iš viso karalius Vilniaus jėzuitų kolegijai, Universiteto pirmtakei, padovanojo nuo keturių iki puspenkto tūkstančio knygų. Milžinišką XVI amžiaus biblioteką. Kaip Jums atrodo, kur tos Žygimanto Augusto knygos galėtų būti? Juk negalėjo visos žūti.*

– Labai gaila, bet knygos gali žūti. Mes esame atlikę tokį tyrimą. 1929 m. Leningrade buvo išleista nuostabi knyga – *1929 metų bibliofilo almanachas.* Jos buvo išspausdinta 300 egzempliorių. Ryžomės atlikti sociologinį tyrimą ir nustatyti, kiek tų knygų išliko praėjus 71 metams. Apklausos lapus išsiuntėme į visas Rusijos bibliotekas, taip pat ir į didžiąsias pasaulio bibliotekas. Apklausėme ir žymiausius bibliofilus... Paaiškėjo, kad iš 300 egzempliorių beliko apie 50.

Johano Gutenbergo *Biblijos,* pirmosios spausdintos knygos, yra išlikę mažiau kaip 10. O buvo išspausdinta, jeigu mano atmintis nešlubuoja, apie tūkstantį.

Beje, ne visada žinomas tikslus išlikusių knygų skaičius. Štai Aleksandro Radiščevo *Kelionės iš Peterburgo į Maskvą (1790),* kuri buvo sudeginta Jekaterinai II įsakius, išliko pagal vienus dokumentus 15, pagal kitus – 18 egzempliorių. Žinoma, kad iš spaustuvės, kur ta knyga buvo spausdinama, darbininkai išsinešė, o vėliau pardavė apie pusantro šimto knygos egzempliorių. Kiekviena gyva būtybė, o knyga ir yra gyva būtybė, yra pavaldi dūlėjimui ir mirčiai.

– Tad kas yra didžiausi knygos priešai?..

– Jų daug. Pirmiausia tai knygos persekiojimas, nemokšiškas saugojimas, netikęs elgesys su ja, pagaliau didelį pavojų visada keldavo ir tebekelia stichinės nelaimės – potvyniai, gaisrai ir pan. Todėl ir atsakant į klausimą, kur galėtų būti Žygimanto Augusto bibliotekos knygos, nereikėtų manyti, kad jos gražiai sudėtos kur nors guli. Visiškai tikėtina, kad jau jų nebėra.

– Tačiau mūsų istorinė atmintis mums primena ir kai ką kitą. Lietuvos metriką, t.y. Didžiųjų Lietuvos kunigaikščių kanceliarijos knygas; po Lietuvos ir Lenkijos respublikos padalijimo buvo išvežta į Maskvą ir ten ligi šiol tebėra. Apskritai, labai daug Lietuvos garsiausioms giminėms, didikams priklausiusių meno kūrinių, archyvų, turtingiausių bibliotekų ir kitų vertybių buvo išvežta ne kur kitur, o į metropoliją. Mums žinoma, kur buvo saugomas senojo Vilniaus universiteto rektoriaus skeptras bei kitos vertybės. Tačiau pakakdavo Lietuvos institucijoms tik pateikti oficialų užklausimą dėl tų neteisėtai laikomų mūsų valstybės ir tautos kultūros relikvijų, kai tų vertybių ir pėdsakai ataušdavo – nelikdavo ne tik pačios vertybės, bet ir jokios dokumentacijos, kataloguose net užuominos apie ją. Gerai prisimename, kaip buvusiam Vilniaus universiteto bibliotekos direktoriui prof. Levui Vladimirovui pavykdavo "sumedžioti" senajam universitetui priklausiusių knygų, taip pat ir iš Žygimanto Augusto rinkinio, didžiausiose Tarybų sąjungos bibliotekose bei knygų saugyklose. Atsimename ir kokios kliūtys buvo daromos L. Vladimirovui ir kitiems mūsų knygos specialistams..

– Tokio reiškinio esama, ir ypač dažnai su tuo susiduriame, kai kalbame apie kultūros vertybes, kurios iš vienos šalies į kitą patekdavo karo metu. Kai Rusija užėmė Livoniją, tai daugybė vertybių iš užkariautos teritorijos pateko į metropoliją. Panašiai buvo ir Rusijai įžengus į Lietuvą. Tačiau tai tikriausiai nereiškia, kad tos išvežtos vertybės būtinai slapstomos. Nepamirškime, kad Rusija labai dažnai slapta pardavinėdavo (ypač Stalino laikais) vertingiausius meno kūrinius ir kitas vertybes į užsienį. Taip į Vakarus iškeliavo daug imperatoriškos šeimos ir bažnytinių vertybių. Didžiausias Rusijos imperatoriaus rūmų knygų rinkinys saugomas ne Peterburge, ne Rusijoje, bet Niujorko viešojoje bibliotekoje.

Nenustebčiau išgirdęs, jog ir Lietuvos istorinių vertybių didžioji dalis išplaukė į kitas šalis ar net už vandenyno. Jeigu jos pateko į privačias kolekcijas ar rinkinius, tai visai įmanoma, kad gali būti slapstomos. Juk neseniai iš Stockholmo muziejaus buvo pagrobtos vertingiausios knygos; laimė, nespėta jų išvežti iš šalies. Jeigu būtų patekusios į privačių kolekcininkų, bibliofilų rankas, vargu ar šiandien ką nors visuomenė apie jas žinotų.

– Ar seniai iš Sankt Peterburgo Ermitažo bei Rusijos mokslų akademijos bibliotekos vertybės buvo grobiamos? Laimė, vagys buvo sučiupti.

– Taip, buvo dingę vertingi rytietiški rankraščiai, kitų vertybių. Sudėtingi dalykai ir kol žmonija netaps tolerantiška, o žmonės nepradės vieni kitą gerbti, tol šitie barbariški aktai tęsis. Juk netaip svarbu, kur saugomos vienos ar kitos knygos bei kitos vertybės. Svarbiausia, kad būtų saugomos, prieinamos tyrinėtojams. Svarbu, kad jos nebūtų pamirštos neatskleistos. Slėpimo politika yra bjauri ir neteisinga. Bibliotekų, muziejų savininkams būtina savyje rasti valios ir jėgos ir atvirai pasakyti taip, mes saugome vertybes, kurios kadaise istoriškai priklausė Ukrainai, Lietuvai ar Estijai.

Ateikite, tyrinėkite, ir pajuskite buvimo šalia jų malonumą!

* * *

"Bibliofilai, racionialumas ir intuicija (5)" *Mokslo Lietuva* nr. 17 (263) 2002 m. spalio 3-23 d.

Lietuvos Kryžių kalno detalės. "Aplanko tą kalną turistai, ekskursijom plūsta vaikai, visi susitinka čia Kristų, nulenkiantys galvą žemai" (B.E. Jūrinis)

PADĖKA

AtA
JUOZAS STANIUS

iškeliavo amžinybėn 2003 m. balandžio 27 d., palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississauga, Ont.

Nuoširdžiai dėkojame Aušros Vartų parapijos klebonui kun. Juozapui Žukauskui, OFM, ir kun. Audriui Šarkai, OFM, už gražias religines apeigas, paguodos žodžius ir palydėjimą į amžinojo poilsio vietą. Taip pat didelė padėka karsto nešėjams, solistei Turūtaitei, D. B. Mačiams už skanų maistą, visiems žmonėms už gausiai užprašytas Mišias, skirtas aukas organizacijoms, už gražias gėles ir pareikštas užuojautas žodžiu bei raštu. Dėkojame visiems, padėjusiems mums atsisveikinti su velioniu.

Giliame liūdesy likę –
žmona Birutė, duktė Vida ir sūnus Edmundas

PADĖKA

MYLIMA MAMA BEI MOČIUTĖ
AtA
GRAŽINA (Burdulytė) STANKIENĖ

iškeliavo pas Tėvą 2003 m. balandžio 22 d.

Dėkojame draugams bei pažįstamiems už užuojautas, maldas, paramą bei aukas labdarai. Dėkojame B. Stanulienei už paruošas vaišes, M. Povilaitienei už rinkimą aukų. Dėkojame laidotuvių namams, abiejom parapijom ir lietuvių kapinėm už visas suteiktas paslaugas, o ypač kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, kun. Eugenijui Jurgučiui, OFM, kun. Vytautui Staškevičiui už atnašautas gedulines Mišias. Dėkojame Janet Duncan ir Carol Wilson už ilgametę mamos globą bei priežiūrą; taip pat dėkojame dr. Jabdar, Melissa ir Janie Trillium ligoninėje bei darbuotojams Labdaros namuose.

Ačiū visiems – *sūnus Gediminas su žmona Irene bei vaikais Andrew ir Alexander, duktė Gina, sūnus Algirdas su žmona Marija*

Kauniečių dailės parodos atidaryme gegužės 16 d. Čiurlionio galerijoje Čikagoje dalyvavo tolima viešnia iš Seattle, WA, Ina Bray-Bertulytė. Ji kalbasi su Edvardu Šulaičiu ir Petru Petručiu Nuotr. Z. Degučio

Kaunietis dail. V. K. Slavinskas kalba jo atvežtos parodos "Tėviškės spalvos" atidaryme Čikagos Čiurlionio galerijoje Nuotr. Z. Degučio

Marijos Aukštaitės palikimas

Toronto universiteto lituanistikos skyrių pernai praturtino rašytojos Marijos Aukštaitės programa, kaip rašo "Centre for Russian & East European Studies" – Rusų ir Rytų Europos studijos centro žiniaraštis (2003 balandis). Dabar yra organizuojami Toronto ir Vilniaus universitetų magistrantų mainai, kuriuos remia Marijos Aukštaitės stipendijų programa.

Informaciją apie Mariją Aukštaitę galima rasti internete www.utoronto.ca/crees/aukstaite.htm (angliškai), ir www.utoronto.ca/crees/ aukstaitel.htm (lietuviškai). Marijos Aukštaitės programai vadovauja dr. Sara Ginaitė, dr. Elvyra Užkurelytė-Baltinienė ir profesorius Horst Wittmann.

Žiniarašytje pateikta nemažai žinių apie Marijos Aukštaitės gyvenimą. Tuo slapyvardžiu rašė Kotryna Radkevičiūtė, gimusi 1896 m. Prienų apskrityje, Lietuvoje. Jos tėvas buvo mokytojas, kuris ją išmokė rašyti ir skaityti, o ji savo ruožtu išmokė jaunesnius brolius ir seseris. Ji ištekėjo 1915 m. už Antano Navikevičiaus.

Lietuvai paskelbus nepriklausomybę 1918 m., Kotryna tapo uolia kultūrininke ir veikėja, ypač žemės reformos srityje. Jauna būdama buvo išrinkta į Prienų savivaldybės tarybą (vienintelė moteris šalia 12 vyrų) ir buvo paskirta mero pavaduotoja, perrinkta 10 metų iš eilės. Ji taip pat padėjo organizuoti katalikių moterų draugiją.

Navikevičių gyvenimas buvo vargingas. Nors mylėjo tėvynę, jie nutarė emigruoti į Kanadą 1930 metais. Antanas jau buvo Kanadoje, o Kotryna netrukus atvyko su dviem sūnumis Algirdu ir Antanu. Trylikmetis sūnus Jonas liko su seneliais, nes nebuvo pinigų jam nupirkti bilietą.

Kotryna Kanadoje pradėjo rašyti eilėraščius, išreiškiančius tėvynės ilgesį, juos siuntinėjo į įvairius išeivijos laikraščius. Jos rašinius spausdino *Vienybė* (JAV-se). Tuo laiku ji pasirašydavo slapyvardžiu "Nemuno Vilnis". *Vienybės* redaktorius, poetas Juozas Tysliava aplankė Navikevičius Montrealyje, pakvietė Kotryną rašyti į Montrealio skyrių *Vienybėje*. Jis taip pat pasiūlė jai Aukštaitės slapyvardį. Jos straipsnius ir beletristiką spausdino ir kiti leidiniai: *Amerika*, *Lietuva*, *Draugas*, *Moteris ir pasaulis*. Ji *Vienybėje* pradėjo ir laiškų skyrių, kuriame atsakinėjo į skaitytojų laiškus ir teikė patarimus. Ji dalinosi savo patirtimi, rėmė moteris, pabrėždama jų svarbą tautai ir šeimai.

Marija Aukštaitė "grįžo namo" praėjusio dešimtmečio pabaigoje, kada Prienų muziejus parodai priėmė jos asmeninį archyvą – nuotraukas, knygas, leidinius, rankraščius, laiškus ir pan. Vilniaus universitete susidarė grupė magistrantų, kuriai vadovauja prof. Viktorija Daujotytė, nagrinėti Marijos Aukštaitės poeziją ir prozą. Jos 100-jo gimtadienio proga Prienų muziejaus direktorė Antanina Antanavičienė surengė mokslinę konferenciją apie poetės literatūrinį palikimą. Prienuose taip pat buvo paskelbtas moksleivių rašinių konkursas apie Mariją Aukštaitę.

Jos sūnūs Algirdas ir Antanas teikia nuolatinę paramą muziejui, tyrinėja jų brolio Jono Navikevičiaus mirties aplinkybes. Manoma, kad jis žuvo mūšyje 1941 m. birželio mėnesį.

Šiuo metu dr. Sara Ginaitė ir dr. Elvyra Užkurelytė-Baltinienė rengia knygą anglų ir lietuvių kalba apie Mariją Aukštaitę, jos literatūrinį palikimą ir visuomeninį gyvenimą – *The Poet Marija Aukštaitė: Essays on her Literary Heritage and Public Life*. Leidinys turėtų išeiti 2003 m. vasarą. **Inf.**

PADĖKA

AtA

ADELĖ VAPSVIENĖ

(1912-2003) mirė š.m. gegužės 9 d. Trillium General Hospital, Mississaugoje. Palaidota Cote des Neiges kapinėse, Montrealyje, šalia savo vyro Mamerto. Šeima dėkoja Šv. Kazimiero parapijos kun. Linui Dukštai Montrealyje už maldas prie karsto ir atnašautas gedulines Mišias, šv. Onos ir šv. Elžbietos draugijų nariams ir visiems draugams, dalyvavusiems apeigose bei visiems, kurie ją prisiminė. Ypatinga padėka jos prižiūrėtojoms Labdaros slaugos namuose.

VAPSVŲ ŠEIMA

Estrados karalius Čikagoje

Sėkmingas V. Kernagio koncertas Jaunimo centre

EDVARDAS ŠULAITIS

Jau seniai į Jaunimo centro didžiąją salę buvo sugužėję tiek daug žmonių gegužės 10 vakarą. Buvo galima sakyti, jog tai yra ir "jaunimo centras", nes čia daugiausia švytėjo vien tik jaunyste nuspalvinti veidai.

"Suplėšysim į gabalus mes Kolorado vabalus ir bulvės vėl žydės", – čia skambėjo šios vienos iš populiariausių Kernagio dainų žodžiai. Šie žodžiai sovietiniais laikais Lietuvoje turėjo kitokią, paslėptą prasmę. Todėl panašius tekstus mūsų tautiečiai mėgo Lietuvoje: jie nenustojo prasmės ir šiandien, kuomet žmones kamuoju kitos bėdos ir kada klausytojus spaudžia pilka kasdienybė, nors ir gyvenant kitose aplinkybėse tėvynėje ar naujame krašte.

Šeštadienio vakaro koncerte skambėjo V. Kernagio senosios dainos, kurias jis yra įrašęs neseniai Lietuvoje pasirodžiusiame albume "Teisingos dainos". Beje, šis albumas buvo pardavinėjamas ir koncerto metu Jaunimo centro koridoriuje. Savo koncertą pradėjęs ramiais dainuojamos poezijos kūriniais su gitara, vėliau priėjo prie pianino, juo skambino ir dainavo.

Po pertraukos šis estrados karalius prabilo visa savo galia, kai pradėjo dainuoti su fonogramos palyda. Čia jau garso tikrai netrūko ir arti scenos sėdintieji vyresniojo amžiaus žmonės (nors tokių buvo nedaug) pradėjo skųstis galvos skausmais.

Gerai, kad V. Kernagis ne visą laiką dainavo: jis sugebėjo šį tą papasakoti. Tai rodė, jog šis estrados meistras sugeba palaikyti ryšį su publika, arba įjungti ją į koncerto eigą. Todėl dažnai klausytojai ne tik dainavo, bet ir plojo, lingavo pagal V. Kernagio nurodymus.

Dainininkas vienai dainai pakvietė į sceną ir jaunuosius žiūrovus iki 11 metų amžiaus. Kartu su jais sudainavo populiarią dainą *Du gaideliai,* ir kiekvienas iš jų po kelias eilutes galėjo traukti solo.

V. Kernagio repertuare vieną iš pagrindinių vietų visada užimdavo daina, kurios žodžiai sukdavosi apie norą nuvykti į Jamaiką, tačiau tie troškimai vis neišsipildydavo, bet šeštadienio vakare solistas pranešė, kad nežinia, kaip jis tą dainą turės dainuoti ateityje, nes pagaliau koncerto rengėjas Lituanistikos tyrimų ir studijų centro direktorius prof. dr. Jonas Račkauskas nupirko bilietą į išsvajotąją Jamaiką.

Į tą salą jis kartu su dr. J. Račkausku išvyko pirmadienį ir joje praleido apie savaitę laiko. Koncerto pabaigoje dr. J. Račkauskas visiems pranešė, jog V. Kernagis sutiko koncertuoti nemokamai, visą pelną paskirdamas LT centro naudai.

Kiek teko girdėti, V. Kernagio koncerto klausytojų atsiliepimų, visi apie vilniečio atlikėjo pasirodymą Čikagoje atsiliepė tik teigiamai.

Išeivijos XII-sios tautinių šokių šventės organizatorės Rasa Paskočimienė ir Audronė Tamulienė

Išeivijos tautinių šokių šventė

XII-oji lietuvių tautinių šokių šventė Čikagoje – 2004.VII.3

Lietuvių tautinių šokių šventės – vienas gražiausių mūsų kultūros reiškinių Šiaurės Amerikoje. Tai JAV ir Kanados lietuvių bendruomenių bei Lietuvių tautinių šokių instituto gražios ir prasmingos veiklos rezultatas. Jau XII-oji lietuvių tautinių šokių šventė įvyks Čikagoje 2004 metų liepos 3-ąją, šeštadienį (repeticijos prasidės liepos 1 d.) Rosemont Allstate Arena, šokėjams ir tautinio šokio gerbėjams gerai žinomoje vietoje, (ten kur šventėme IX-ąją ir X-ąją šokių šventes).

XII-osios šokių šventės organizaciniam komitetui vadovauja Audronė Tamulienė, šventės meno vadovė – Rasa Šoliūnaitė-Paskočimienė; darbščios, talentingos organizatorės, gerai žinomos LB kultūrinėje veikloje.

Suburtas darnus kolektyvas pradeda darbą, kuriama šventės programa, simbolika, suvenyrai, planuojama, kur įvyks susipažinimo vakaras, jaunimo šventė, kaip priimti svečius "Hyatt Regency O'Hare", surengti tautodailės parodą.

Pirmoji lietuvių tautinių šokių šventė įvyko Kaune 1937 m. birželio mėn. Po 20 metų atgaivinta Čikagoje gyvuoja iki šių dienų. Niekada neturėtume užmiršti gražios idėjos, Š. Amerikoje virtusios tradicija kas keleri metai sukviesti iš visų pasaulio kampelių mylinčius tautinį šokį, kad draugautų, kad pajustų norą jungtis į šokio sūkurį, išskleisti plačius "Malūno" sparnus, kad visada jų širdies kertelėje tilptų geras jausmas, ilgesys, džiugaus šokio, besikeičiančio triukšme.

Šis trumpas pranešimas yra ir kvieslys: visus šokėjus, šokių būrelius, šokio mylėtojus ir gerbėjus, visus pasiilgusius Čikagos, draugų ir bičiulių, kviečiame į XII-ąją lietuvių tautinių šokių šventę. Ruoškitės. Visą informaciją skelbsime spaudoje.

Laima Krivickienė

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1 tel. 416-889-5531

Remkime lietuvių veiklą Kanadoje!
Remkime Lietuvą!
Remkime per Kanados lietuvių fondą!

Prisiminkime Kanados lietuvių fondą testamentuose ir remkime jį savo aukomis

Raštinės darbo valandos pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių

Kino režisierius Julius Žizliauskas-Ziz (viduryje) tarp parodos lankytojų "Penki draugai iš Niujorko" Nuotr. A. Žižiūno

Lietuviai menininkai Niujorke

Kai neseniai žymų filmininką ir poetą Joną Meką Lietuvos konsulatas Niujorke pakvietė į susitikimą su šiame didmiestyje gyvenančiais tautiečiais, jis išsakė vieną sąlygą: kartu turi dalyvauti su savo paveikslų paroda ir gabus lietuvis dailininkas Augustas Varkalis. Taip šiame lietuvių išeivių vakare Lietuvos konsulate dalyvavo abu menininkai: J. Mekas paskaitė pluoštą savo naujų eilėraščių, o jo globotinis ir mokinys A. Varkalis surengė savo tapybos darbų parodą.

Visas būrys naujosios bangos išeivių – jaunų menininkų telkiasi, lavinasi prie J. Meko ir jo vadovaujamo naujojo, avangardinio kino muziejaus – "Anthology Film Archives" (New York, 32 Second Avenue).

Be minėto A. Varkalio, prieš dešimtmetį atvyko iš Lietuvos į pasaulio meno centrą – Niujorką jaunas kino režisierius Julius Žižliauskas-Ziz, dailininkas-apipavidalintojas Arūnas Kulikauskas, broliai Audrius ir Dalius Naujokaičiai.

Čia ne vieną mėnesį lavinosi, sėmėsi žinių kitas jaunas lietuvis – kino režisierius Algimantas Maceina, vilnietė filologė Jolanta Paulauskaitė, rengianti daktarinę disertaciją apie J. Meko filmų ir poezijos sąsajas. Nors vieni iš jų turi dailininko, kiti – muzikanto ar kitokią specialybę, bet visi domisi avangardiniu kinu, skatinami ir padedami J. Meko, kuria savo filmus, o J. Žižliauskas-Ziz net tapo naujos kino šakos – trijų vaizdų kino pradininku. Šio J. Meko mokinio filmų programa vyko Niujorko Modernaus meno muziejuje, Prancūzijoje, Brazilijoje, kitose šalyse. J. Meko "Anthology Film Archives" muziejuje susipažinęs su Stan Brakhage kino menu, tapytojas A. Varkalis bene pirmasis iš lietuvių pradėjo kurti piešiniais bei raižiniais paremtus abstrakčius kino filmus.

J. Meko ir jo mokinių – jaunų lietuvių Niujorke nuveiktais darbais susidomėjo Vilniuje veikianti Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejus, prieš kelis mėnesius surengęs programą *Penki draugai iš Niujorko.* Šią didelę programą sudarė tų penkių kūrėjų – Jono Meko, brolių Audriaus ir Daliaus Naujokaičių, Augusto Varkalio ir Juliaus Žižliausko-Ziz pateiktų filmų peržiūros. Ta konferencija buvo skirta nagrinėti avangardiniam kino menui. Taip pat įvyko minėtų menininkų meno kūrinių

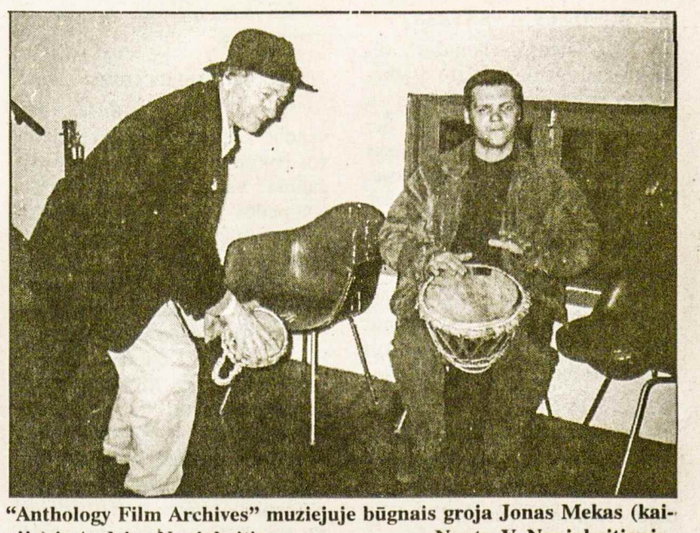

"Anthology Film Archives" muziejuje būgnais groja Jonas Mekas (kairėje) ir Audrius Naujokaitis Nuotr. V. Naujokaitienės

paroda, veikusi kone mėnesį.

Pilną žiūrovų salę kasdien sutraukdavo minėtų penkių draugų-kūrėjų filmai. Žiūrovai ypač domėjosi vienu iš naujausių J. Meko filmų *Kai aš taip stūmiausi per gyvenimą, retkarčiais išvysdavau trumpas grožio akimirkas.* Šį savo kelių valandų trukmės filmą J. Mekas taip aiškino: "Matysit mano gyvenimo dvidešimt penkerius metus. Nieko šitam filme neatsitinka... Viskas eina labai kasdieniškai... Kasdieniški džiaugsmai... draugai... susitikimai... vakaronės... kelionės... vaikai gimsta, auga, viskas labai normalu, be tragedijų, be holivudinių įtampų, be siurprizų..." O kino apžvalgininkė Violeta Mickevičiūtė apie šį J. Meko filmą, be kita ko, Vilniaus dienraštyje *Respublika* taip atsileipė: "Šis filmas – taip pat romantikams, ekstazę ir Rojų randantiems akimirkoje, kai pro atvirą langą plūsteli vasaros vėjas ir šviesa, kai žemė sninga žiedais arba sniegu".

Be šio ir kitų Vilniaus programoje rodytų J. Meko filmų įsidėmėtina 2 val. 28 min. juosta *Ar buvo karas?* Tai 1949-1952 m. filmuota, o pernai sumontuota nauja juosta, kurioje įamžintas lietuvių – karo pabėgėlių atvykimas iš Vokietijos DP stovyklų į Šiaurės Ameriką, jų įsikūrimas, įsitvirtinimas ir lietuviška veikla šioje šalyje. Kadruose – J. Meko *Bolex* kameros įamžinti išeivijos kultūros, meno, mokslo veikėjai, valstybininkai – J. Tysliava, S. Zobarskas, P. Jurkus, B. Brazdžionis, S. Pilka, J. Kačinskas, generolas P. Plechavičius, V. Sidzikauskas, kun. V. Pikturna ir daugelis kitų. Šiame filme – vaizdai iš lietuviškos Maironio mokyklos Niujorke, Filadelfijos lietuvių liaudies šokių šokėjos, tų laikų *Tulpės* restoranas Toronte, AL-Tos suvažiavimas, išeivių demonstracijos už nepriklausomą Lietuvą. Nufilmuota ir tų laikų *Tėviškės žiburių* redakcija ir spaustuvė, prof. A. Šapoka, J. Danaitis.

Kodėl šis J. Meko filmas klausiamai pavadintas *Ar buvo karas?* Todėl, kad jame pavaizduotas darbščių lietuvių įsitvirtinimas Amerikoje, įkurtuvės, šventės, vestuvės, krikštynos, automobiliai, namai, praturtėjimas. Tarsi ir karo nebuvo...

Tomis dienomis Vilniuje, Teatro, muzikos ir kino muziejuje, pirmą kartą Lietuvoje buvo parodyti J. Meko mokinio – J. Žižliausko-Ziz Niujorke sukurti trumpi trijų vaizdų filmai. Prieš programą surengtoje spaudos konferencijoje iš Niujorko atvykęs jų kūrėjas J. Ziz paaiškino, kad trijų vaizdų filmai – tai nieko daugiau kaip trys atskiri vaizdai, kino kalba nusakantys vieną ar kitą idėją bei įvykį. Į šią kino formą galima žiūrėti kaip į minimalinę haiku poezijos formą.

Kad J. Mekas jaunus menininkus skatina eksperimentuoti, ieškoti naujų, avangardinių kino formų, liudija ir peržiūroje parodyti Niujorke sukurti A. Varkalio abstraktaus kino filmai *Meditacija 0, Meditacija 1, Nebaigtas.* Tai 16 mm juostose judančios, mirgančios, padangėmis lyg debesys plaukiančios pieštos, išbraižytos ar kitokiais būdais pavaizduotos abstrakčios figūros, žymės, žiūrovams sukeliančios vienokias ar kitokias nuotaikas, emocijas.

Beje, tradiciniuose kadruose abstrakcijas naudoja ir kitas J. Meko mokinys – D. Naujokaitis, programai pateikęs 8 mm savo filmą *Dienos sapnai.* Kino kritikės S. Žalnieravičiūtės nuomone, šio savito filmo vaizdus lygiavertiškai lydi, papildo garso take įrašyta įdomi, naujo stiliaus laisva filmo autoriaus muzika, improvizacijos. Mat ir pats filmo autorius – laisvojo džiazo muzikantas, dalyvavęs 1995 m. Detroite, kituose tarptautiniuose džiazo festivaliuose, Eurovizijoje. Beje, D. Naujokaičio muziką J. Mekas panaudojo savo kino filmuose *Happy Birthday to John (Su gimtadieniu John Lennon!), On My Way to Fujiyama (Pakeliui į Fudžiajamą)* ir *This Side of Paradise (Šiapus rojaus* – apie žuvusio prezidento J. Kennedy šeimą). Pastarasis filmas rodomas Teatro, muzikos ir kino muziejuje.

Muziejaus programoje – gausūs žiūrovai matė taip pat naują, pernai baigtą Audriaus Naujokaičio filmą *Jonas Mekas: Gyvenimas tik prasideda.* Šis Niujorke besilavinančio dailininko-tapytojo filmas – tai kino kalba ryškiai ir savitai sukurtas J. Meko – filmininko, poeto ir mąstytojo – portretas. Kelerius metus būdamas šalia J. Meko, A. Naujokaitis su kino kamera gaudyte gaudė būdingesnius jo veiklos ir būdo bruožus. Filme J. Mekas užfiksuotas, kaip sakoma, iš visų pusių.

Penkių Niujorko draugų ryšiai su Lietuva tęsiasi. Gegužės mėnesį Vilniaus kino centre "Skalvija" vyko vakaras, skirtas neseniai iš šio gyvenimo pasitraukusiam avangardinio kino meistrui Stan Brakhage, rodyti jo filmai. J. Žižliauskas-Ziz iš Niujorko atvežė ir žiūrovams pristatė specialiai šiam vakarui J. Meko sukurtą videolaišką apie S. Brakhage ir jo kino meną. Viena iš populiariausių Vilniaus meno galerijų "Maldis" numato parodyti A. Naujokaičio filmą *Jonas Mekas: Gyvenimas tik prasideda.*

Antanas Lukšietis

OVER A CENTURY OF SERVICE 18 74
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

LAISVOJE TĖVYNĖJE

ŠEIMOS DIENA

Lietuvoje gegužės 15 d. paminėta Šeimos diena. Jungtinių Tautų (JT) organizacijos sprendimu, ji minima nuo 1994 m. Kaip rašo ELTA/LGTIC, šiai iniciatyvai pritarė ir Tarptautinė Kolpingo draugija. Adolfas Kolpingas (1813-1865) buvo žymus katalikų socialinis veikėjas, vokiečių kunigas, kuris pradėjo burti bendruomenes, pavadintas Kolpingo šeimomis. Lietuvoje Kolpingo draugija buvo įsteigta 1992 m., savo padalinius turi 38 vietovėse. Kolpingo šeimų veikla surišta su parapijomis. Keturiuose Kolpingo šeimų centruose teikiama psichologinė bei dvasinė pagalba, organizuojami seminarai, socialinės programos. 2004 m. bus minimas Šeimos dienos dešimtmetis.

SOSTINĖS SUVENYRAS

AB "Utenos trikotažas" vėl šiais metais gamina Juozo Statkevičiaus sukurtus marškinėlius su Vilniaus miesto žemėlapiu. Šie suvenyrai pardavinėjami Vilniaus turizmo informacijos centruose, "Aprangos" tinklo parduotuvėse visame krašte. Marškinėlių kaina – 49 Lt. Pelnas, gautas už parduotus marškinėlius, bus naudojamas Vilniaus turizmo informacijos centro veiklai plėsti bei naujam turizmo informacijos centrui steigti Vilniaus miesto geležinkelio stotyje, praneša ELTA/ LGTIC.

SUSPROGDINTAS NAMAS

Kauno priemiestyje Rokus gegužės 25 d. naktį sprogusios dujos sugriovė dviaukštį mūrinį namą ir mirtinai sužalojo jo šeimininkus Birutę ir Leonardą Grybauskus, praneša *Lietuvos rytas*. Kaune dar gydomas jų 40 m. sūnus Robertas Grybauskas, atvykęs iš Australijos lankyti tėvų. Sprogimas išdaužė visus kaimynų namo langus ir nuplėšė dalį stogo. Sužalotas buvo R. Grybausko pusbrolis, mirusios sesuo išleista iš ligoninės po apžiūros.

TREČIAS PROTESTAS

Lietuvos policininkai iš įvairių vietovių susirinko protestuoti Vilniaus Nepriklausomybės aikštėje gegužės 17 d., rašo *Lietuvos rytas*. Jie reikalavo geresnio finansavimo, didesnių atlyginimų, socialinių garantijų. Jie piktinosi neseniai seimo priimtu naujuoju Policijos statutu, kuriame numatoma ilgesnė negu anksčiau – 48 valandų – darbo savaitė. Šis protestas buvo tarptautinis – jame dalyvavo ir Europos policijos profesinių sąjungų konfederacijos atstovai įvairiuose Europos kraštuose. Lietuvos protestuotojų reikalavimus priėmė seimo vicepirmininkas Česlovas Juršėnas. Tai buvo trečia policininkų surengta vieša nepasitenkinimo demonstracija. Prieš tai jie rinkosi 1999 m. pabaigoje, vėl 2000 m.

PROGRAMOS VAIKAMS

ELTA/LGTIC žiniomis, bendrovė "Ober Haus" Nekilnojamasis turtas rengia vajų "Atsigręžkime į vaikus!" ir kviečia prie jos prisidėti kitas įmones. Visų Lietuvoje veikiančių "Ober Haus" biurų darbuotojai Vilniuje ir Klaipėdoje bei Estijoje, Latvijoje ir Lenkijoje organizuoja programas valstybinių vaikų globos namų auklėtiniams, taip siekdami suteikti šiems vaikams kuo daugiau džiugių akimirkų, parodyti savo meilę, rūpestį ir dėmesį. Bendrovė savo strategijoje numatė aktyviau dalyvauti visuomeniniame gyvenime bei prisidėti įgyvendinant bendrus visuomeninius tikslus, "skirti daugiau dėmesio ir paramos jų stokojantiems bei labiausiai pažeidžiamiems mūsų visuomenės nariams". Tikimasi, kad numatomos kultūrinės programos padės tobulinti vaikų namų globotinių bendravimo įgūdžius, o bendrovės darbuotojų dėmesys ir kartu praleistas laikas suteiks jiems malonių įspūdžių ir prisiminimų.

ŠVARUS VANDUO

ELTA/LGTIC praneša, kad vanduo Baltijos jūroje ties Lietuvos pakrantėmis švarus, maudytis galima visuose paplūdimiuose. Klaipėdos visuomenės sveikatos centro teigimu, atlikus Baltijos jūros bei Danės upės vandens tyrimus nustatyta, kad nei mikrobiologinė, nei cheminė tarša neviršija leistinos normos. Mėginiai buvo paimti iš Klaipėdos, Pirmosios ir Antrosios Melnragių paplūdimių, invalidų "pliažo", Girulių, Smiltynės, Palangos bei Neringos paplūdimių. Žinovų aiškinimu, vandens užterštumas paplūdimiuose paprastai padidėja tik per didžiausią žmonių antplūdį. Tam įtakos gali turėti ir kokių nors teršalų išsiliejimas.

KOVA DĖL PAVARDŽIŲ

Lietuvos rytas (17.V.2002) praneša, kad gegužės antrąją savaitę Moterų ir vyrų lygių galimybių kontrolierė Aušrinė Burneikienė paskelbė išvadą dėl skundo, kurį pateikė rašytoja ir žurnalistė Zita Čepaitė. Skunde nurodyta, jog dvigubos pavardės ištekėjusioms ir netekėjusioms moterims diskriminuoja jas ir pažeidžia jų teisę į privatumą. Kontrolierė savo išvadoje pasiūlė papildyti lietuvių kalbos taisykles, o Valstybinei lietuvių kalbos komisijai – parinkti teisingą lietuvių kalbos formą, kad moteris galėtų pasirinkti, kokią norėtų turėti pavardę: mergautinę, ištekėjusios arba neutralią, nenurodančią vedybinės padėties. Kontrolierės siūlymai yra privalomi vykdyti, tačiau institucijos gali juos apskųsti administraciniam teismui. "Lietuvių kalbos komisijos nuomone, moteriškų pavardžių darybos taisyklės nekeistinos, bet pripažinta, kad esama kalbinių išteklių, kuriais būtų galima pasinaudoti sudarant pavardes, nenurodančias vedybinio statuso." **RSJ**

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Associate Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. 705-445-8500
Namų tel. 705-429-6428
Elektroninis paštas: angie@angiesalvaitis.com
Tinklavietė: www.homesgeorgianbay.com

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST **ROBERTAS NEKRAŠAS**

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA
- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŪS ĮRANKIAI

LIGONIUS PRIIMAME:
352 WILSON ST. E., ANCASTER, Ont. TEL 905 648-9176

Edmontono Lietuvių Namų valdyba su ambasadore Sigute Jakštonyte ir KLB pirm. Rūta Žilinskiene (IV ir III iš k.). Iš kairės: dr. Vincas Kadis, Helen Papley, Rūta Žilinskienė, Michael Bartkus, Sigutė Jakštonytė, Vida Grace, Kostas Žolpis ir Diana Špokienė

Per 50 metų jubiliejų Edmontono Lietuvių Namuose. Iš kairės: kun. E. Putrimas, dr. P. Klemka, Nijolė Karris, Emilija Karosienė, Michael Bartkus

Calgary, Alta

IŠVYKA Į LIETUVĄ. Balandžio 13 – gegužės 2 garbės konsulas Antanas Vyšniauskas, treneris A. Kuzmickas su "Trojans" krepšinio komanda ir 20 tėvų išvyko į Vilnių, Europos jaunųjų krepšininkų pirmenybes. "Trojans" rungtynės vyko sėkmingai iki susitiko su Lietuvos komanda. Krepšininkų tėvams Lietuva labai patiko.

SUKAKTYS. Gegužės 4 d. Kalgario lietuviai turėjo gražias iškilmes: atšventė 50 metų sukaktį Edmontono Lietuvių Namų ir koplyčios statybos, Bendruomenės įsteigimo. Atvyko KLB pirmininkė Rūta Žilinskienė, kun. Edis Putrimas, solistė-akordeonistė Lilija Turūtaitė ir solistas Vytautas Mašalas. Taip pat dalyvavo garbės konsulas Antanas Vyšniauskas.

Kun. E. Putrimui atlaikius Mišias Šv. Cecilijos šventovėje, tautiečiai susirinko parapijos salėje į suneštinę vakarienę, kuri buvo gražiai parengta. Po vakarienės įvyko meninė programa, kurią atliko atvykę solistai. Daug ašarų buvo dalyvių akyse, nes seniai toks vakaras buvo Kalgaryje. Pirm. Alvis Karlonas su visa valdyba išvyko į Edmontoną, tad K. Dubauskas apsiėmė rūpintis svečių sutikimu. Jis yra labai dėkingas už pastangas tą vakarą padaryti sėkmingą: Irenai Brannan, kuri rūpinosi pamaldomis, Aldonai Tarvydienei ir Cecilijai Kairaintienei už suneštinio maisto suorganizavimą, Petrui Deveniui, pagelbėjusiam šeimininkėms. Man reikėjo svečius paimti iš oro uosto. Dalis valdybos narių pasirodė salėje, kai sugrįžo iš Edmontono.

Gegužės 5 d. svečius nuvežė į Lake Louise ir į Banff dr. Jonas Zubis. Prieš išvykdama į šią kelionę, gerb. R. Žilinskienė pageidavo pasikalbėti su dabartine Kalgario valdyba. Pasikalbėjimas įvyko Dubauskų namuose, kur ji nakvojo. Diskusijos buvo įdomios, ir reikia tikėtis, kad dabartinei Kalgario valdybai paaiškėjo jų atsakomybė.

Ačiū atvykusiems svečiams. Ačiū ir Albertui Stasiuliui, kuris pažinojo Vytautą Mašalą nuo vaikystės dienų. Jis globojo abu solistus. **Kęstutis Dubauskas**

Vytautas Mašalas ir Lilija Turūtaitė atlieka meninę programą Edmontone Lietuvių Namų 50-čio jubiliejuje gegužės 3 d. Nuotr. V. Kadžio

Kalgario apylinkės valdyba. Sėdi iš kairės: Albertas Stasiulis – jaunimo koordinatorius, KLB pirm. Rūta Žilinskienė, dr. Jonas Zubis; vidurye – Kalgario apylinkės valdybos pirm. Alvis Karlonas; stovi: vicepirm. Inga Liaukonienė, narys Mykolas Vartapov, sekr. Neringa Karlonaitė, Elytė Zubienė, "Vėjo" redaktorė, ir Kęstutis Dubauskas, KLB krašto tarybos narys

SU ŠTURMU
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU
905 • 271 • 8781
PETRAS ŠTURMAS
Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

Hamilton, Ont.

PADĖKA

Švęsdami savo 50 metų vedybinę sukaktį, dėkojame kun. Juozapui Marijai Žukauskui, OFM, už aukotas padėkos Mišias, gražų pamokslą ir palaiminimą, kun. Audriui Šarkai, OFM, už įvairius patarimus, giminėms ir draugams už atsiuntimą daug gražiausių gėlių, daiktines dovanas ir "pilnus vokelius" (kuriuos paskyrėme *Tėviškės žiburių* spausdinimui); ačiū už nuoširdžius linkėjimus raštu ir žodžiu.

Ypatinga padėka vaikams – Vaidutei ir Steve, Jonui ir Aidutei – kurie suruošė šį paminėjimą, įdėdami daug laiko ir širdies; daug džiaugsmo suteikė mieli vaikaičiai – Kristalytė, Justinukas ir Aliukas – atlikdami šv. Mišių skaitinius lietuviškai ir angliškai, o Kristutė ir Tomukas atnešdami Auką.

Dėkojame Dievui už suteiktą galimybę sulaukti šio jubiliejaus.

Su pagarba –

Zosė ir Juozas Rickai

Edmonton, Alta

IŠKILUS JUBILIEJUS. Gegužės 3 d. Edmontono ir apylinkių lietuviai iškilmingai paminėjo 50 metų Lietuvių Namų statybos ir veiklos jubiliejų. Dalyvavo 145 lietuvių kilmės asmenys, šeimos ir jų svečiai. Jų tarpe buvo taip pat šiai progai pakviesti svečiai iš Otavos, Toronto ir Kalgario. Lietuvių salė buvo pilnutėlė. Keli norintieji dalyvauti iš Kalgario ir Edmontono buvo labai nusivylę, kad jau negalėjo gauti bilietų.

Po skanios vakarienės, kuri buvo pagaminta Helen Papley ir jos pagalbininkių, Edmontono LN pirm. Kostas Žolpis pradėjo oficialią minėjimo dalį ir pakvietė Dianą Špokienę būti šios programos vedėja. Po Kanados ir Lietuvos himnų Diana pakvietė dr. Vincą Kadį pristatyti garbės svečius. Pirmiausia buvo pristatyta Sigutė Jakštonytė, Lietuvos ambasadorė Kanadai, Hon. Iris Evans, Albertos valdžios ministerė vaikų reikalams, Rūta Žilinskienė, KLB pirmininkė, Daina Bruners, pirmininkė Edmontono latvių sąjungos "Imanta", Alvinas Karlonas, pirmininkas Kalgario apylinkės, keli svečiai, atvykę iš kitų miestų. Dar buvo pristatytas vienas ypatingas svečias, 101 su puse metų Zenonas (John) Garbenčius, kuris dalyvavo Lietuvių Namų statyboje ir dar vis apsilanko lietuvių parengimuose. Visi dalyviai sugiedojo jam "Ilgiausių metų".

Po svečių pristatymo programos vedėja pakvietė juos trumpam žodžiui. Įdomu buvo klausyti visų linkėjimų, ypač ambasadorės ir ministerės Iris Evans, kuri papasakojo ir apie savo šeimos istoriją. Jos senelis yra iš Vilkaviškio srities. Ji jau aplankė Lietuvą ir žada vėl aplankyti ją šią vasarą.

Sveikinimams pasibaigus, Nijolė Karris, su savo sūnaus pagalba, apibūdino su gražiom iliustracijom visą Edmontono Lietuvių Namų ir lietuvių telkinio istoriją. Tai buvo išsamus ir labai įdomus pristatymas ne tik senbuviams, bet ir jaunajai kartai. Ji paminėjo visus tuos, kurie planavo, finansavo, statė ir administravo Lietuvių Namus Edmontone. Taip pat pabrėžė ir buvusius finansinius sunkumus Namų istorijoje, tačiau Edmontono lietuviai dabar gali džiaugtis, kad dabartinė finansinė padėtis yra pastovi. Po oficialios dalies minėjimo dalyviai buvo sužavėti svečių iš Toronto – Lilijos Turūtaitės ir Vyto Mašalo muzika bei dainomis. Prie kai kurių jų dainų, nors dauguma ir nemokėdami lietuvių kalbos, prisidėjo ir visi dalyviai.

Kitą dieną, sekmadienį, kun. E. Putrimas aukojo šv. Mišias beveik pilnoje Lietuvių Namų koplytėlėje. Jis pasakė progai pritaikytą pamokslą. Per Mišias Lilija ir Vytas giedojo atitinkamas giesmes. Tai buvo neužmirštamas vakaras ir labai įspūdingos Mišios Edmontono lietuviams ir jų svečiams. Edmontono lietuviai yra labai dėkingi ambasadorei Sigutei Jakštonytei, Rūtai Žilinskienei, kun. Ed. Putrimui, Lilijai Turūtaitei ir Vytui Mašalui už apsilankymą Edmontone ir visą pagalbą švenčiant mūsų auksinį jubiliejų. **V.K.**

KLB EDMONTONO APYLINKĖ, švęsdama savo 50 metų veiklos jubiliejų, per pirmininką Kostą Žolpį atsiuntė $1,000 auką našlaičių kaimui "Vaiko tėviškės namai" prie Marijampolės paremti. Jau daugelį metų ši bendruomenė dosniai ir pastoviai remia našlaičius. Kaimui teikiamos valdžios paramos neužtenka. Didesnę dalį išlaidų reikia surinkti iš privačių aukų. Be edmontoniečių pagalbos našlaičių vargas būtų žymiai skaudesnis.

Justas Augis (Edmonton) atsiuntė $300; **Ozzie Labutis** iš Westerose atsiuntė $100 našlaičiams paremti.

Visiems geriesiems Albertos provincijos aukotojams našlaičių vardu nuoširdžiai dėkoja –

KLKM dr-jos centro valdyba

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvių bendruomenės Detroite apylinkės susirinkimas įvyko š.m. kovo 23 d. Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos kultūros centro patalpose. Jį pradėjo ir jam pirmininkavo LB Detroito apylinkės valdybos pirm. V. Piestys, sekretoriavo valdybos sekr. I. Laurinaitienė. Dvejų metų veiklos pranešimą padarė valdybos pirmininkas, pirmiausia pristatydamas valdybos narius: sekr. I. Laurinaitienę, ižd. Audrę Cops ir nares – V. Šimaitytę bei V. Idzelytę. Valdyba rūpinosi į bendruomeninę veiklą įtraukti naujų ateivių iš Lietuvos. Buvo suorganizuoti keli renginiai: "Trijų tigriukų" koncertas, talentų vakaras, A. Liutkutės koncertas, rašytojų pagerbimas, pastarųjų dvejų metų Naujųjų metų sutikimai, Kovo 11-tosios minėjimai, glaudžiai bendradarbiaujant su Dievo Apvaizdos parapija. Ižd. A. Cops informavo, kad šiuo metu išde yra 6,389 dol. LB valdyba aukomis parėmė *Lietuviško balso* bei *Lietuviškų melodijų* radijo valandėles, Amerikos lietuvių spaudą, Detroite veikiančią Lietuvos dukterų organizaciją. Diskusijose užsiminta apie gegužės 10-11 d.d. įvyksiantį Lietuvoje referendumą dėl Lietuvos įstojimo į Europos sąjungą. Svarbu, kad Amerikoje gyvenantys Lietuvos piliečiai dalyvautų balsavime. Į naują LB apylinkės valdybą išrinkti: R. Vilkienė, L. Barauskas, J. Mayer, V. Laurinaitis, V. Šimaitytė ir R. Petrulienė. Dar į apylinkės valdybą įeina Detroito sporto klubo "Kovas" ir Detroito lietuvių jaunimo astovai. (*Draugas*, 2003, 10 nr.)

Lenkija

Lenkijos lietuvių draugijos ir Punsko lietuvių kultūros namų patangomis, š.m. kovo 1-2 d.d. Seinuose įvyko XII vaikų vaidinimų festivalis. Į jį atvyko vaidintojų beveik iš visų mokyklų, kur vaikai mokosi lietuviškai. Betgi šiais metais, kaip visuomet, nedalyvavo Aradnykų mokyklos mokiniai. Festivalio dalyvius sveikino Punsko kultūros namų direktorė J. Kardauskienė, pažymėdama, kad šiame renginyje dalyvauja per 350 mokinių ir jų globėjų. Lenkijos lietuvių draugijos pirm. A. Vaicekauskas linkėjo mokiniams ir mokytojams ir toliau puoselėti lietuvių kultūrą bei stiprinti savąsias mokyklas. Lietuvos vicekonsulas Seinuose, sveikindamas festivalio dalyvius, įteikė ir dovanų, padėkodamas už pastangas išsaugoti lietuvių kultūrą Suvalkų krašte. Šiame vaikų pasirodyme dalyvavo ir Panevėžio miesto lėlių teatras, sužavėdamas savo sugebėjimu bendrauti su publika. (*Aušra*, 2003 m., 5 nr.)

Gudija

Laikraštyje *Lietuvių godos* 2003 m. 4 nr. rašoma apie vietinės rinktinės narius, palaidotus Ašmenoje. Žinia, kad tų karių palaikai gali būti perkelti į Vilnių, nuliūdinusi šio krašto tautiečius. Esą, juk Ašmena, kaip ir Vilnius, yra senosios Lietuvos žemės, kuriose tebėra dar gyva lietuvių kalba. Tie kariai gynę šio krašto lietuvius nuo lenkų Armijos krajovos. Jie esą labai brangūs, ir šventai yra saugomas jų atminimas. Praėjusių metų lapkričio 14 d. Gervėčių šventovėje buvo aukojamos Mišios už žuvusius Ašmenos kautynių karius. Jas atnašavo kunigas, buvęs Plechavičiaus vietinės rinktinės karys, dabartinis Vievio klebonas. Po Mišių maldininkai autobusais nuvyko į Ašmeną, gėlėmis papuošė karių kapus, uždegė žvakutes. Gervėčių klebonas kun. L. Nastiukas su Vievio klebonu pakvietė visus pasimelsti už žuvusius karius, sugiedoti *Viešpaties angelą, Marija, Marija* ir kitas giesmes. Visa diena buvo skirta Ašmenos karių atminimui bei pagerbimui.

Britanija

Britų-lietuvių draugija kartu su "The little Venice Music Society" surengė dviejų Lietuvos jaunų muzikų koncertą St. Marys Church šventovėje Londone. Pianistė Evelina Puzaitė, muzikos studijas pradėjo M.K. Čiurlionio meno mokykloje, vėliau perėjo į Lietuvos muzikos akademiją. Kartu su Lietuvos kameriniu ir simfoniniu orkestru yra koncertavusi Anglijoje, Švedijoje, Rusijoje, Serbijoje, Graikijoje ir Vokietijoje. Dabar ji muzikos žinias gilina profesorės J. Havill priežiūroje. Fagotininkas Žilvinas Smalys, grojantis mediniu pučiamuoju muzikos instrumentu, muzikos studijas taipgi pradėjo M. K. Čiurlionio meno mokykloje ir vėliau jas tęsė Lietuvos muzikos akademijoje. Dabar tobulinasi Gaildhall – muzikos bei dramos mokykloje Londone. Jis 2001 m. tapo pirmuoju fagotininku Lietuvos valstybiniame simfoniniame orkestre. Solo koncertus yra atlikęs Lietuvoje, Olandijoje ir Prancūzijoje. Pianistė E. Puzaitė ir fagotininkas Z. Smalys atliko muzikinius kūrinius atskirai ir kartu, susilaukė ilgų publikos plojimų. Po koncerto visi dalyviai parapijos salėje buvo pavaišinti vynu ir lengvais užkandžiais. (*Britanijos lietuvių balsas*, 2003 m., 4 nr.)

Australija

Tautinių šokių ansamblis "Gintaras" š.m. balandžio 13 d. Melburne surengė šeimyninę popietę-koncertą. Programą atliko penkios "Gintaro" šokėjų grupės: "Gintarėliai", "Malūnėlis", jaunimo "Gintaras", vyresniųjų "Gintaras" ir "Šokdava". Ansamblyje dalyvauja apie 80 šokėjų. Šiais metais jie rengiasi vykti į Lietuvą. Popietėje sušoko 28 šokiai, vadovaujant D. Antanaitienei. Žiūrovai džiaugėsi savo šokėjų atliekama programa. Kaip rašoma *Mūsų pastogės*, 2003 m., 18 nr., melburniečiai lietuviai gali didžiuotis "Gintaro" ansambliu. Publika pamatė ir naujų šokių. Ypač patikęs šokis "Gaidys", kuriame maži gaidžiukai mokomi užaugti geru gaidžiu. Įdomus buvęs šokis "Kauškutis", šokamas su klumpėmis. Pasibaigus programai, visi šokėjai susirinko į sceną ir padėkojo savo vadovei D. Antanaitienei, įteikdami jai gėlių puokštę. Pastaroji padėkojo visiems popietės dalyviams, taip pat asmenims, prisidėjusiems savo darbu. Melburno LB apylinkės valdybos vardu gintariečiams padėkojo Z. Augaitis, pasidžiaugdamas jų atlikta programa. Jų vadovei D. Antanaitienei buvo įteikta rožių puokštė. **J. Andr.**

BPL Import/Export
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 383-1650

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 45 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		PASKOLAS	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	0.75%	Asmenines nuo	6.50%
santaupas	1.00%	neklln. turto 1 m.	5.10%
kasd. pal. taupymo sąsk.	0.75%		
INDĖLIAI:			
90 dienų indėlius	1.55%		
180 dienų indėlius	1.55%		
1 m. term. indėlius	2.50%		
2 m. term. indėlius	3.00%		
3 m. term. indėlius	3.35%		
4 m. term. indėlius	4.00%		
5 m. term. indėlius	4.50%		
RRSP ir RRIF (Variable)	1.00%		
1 m. ind.	2.50%		
2 m. ind.	3.35%		
3 m. ind.	3.60%		
4 m. ind.	4.25%		
5 m. ind.	4.75%		

- *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.*
- *Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $100,000.00 sumos draudimu*

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ
TINKLALAPIS: www.talka.net

NOVELĖ

Vaidilutė miesto parke

Č. SENKEVIČIUS

Vilius Gintenis nebaigęs rašyti atsistoja, iškelia rankas, suneria pirštus. Tai įprastas nuobodulio ar nuovargio ženklas, kviečiantis pailsėti, pajudėti.

Už lango drausmingai plaukia balti debesys, vejasi žemyn smunkančią saulę. Poetas stabteli prie veidrodžio – daugiau plaukų negu veido. Bet kaip kitaip? Nė geri draugai nebeatpažintų jį kitokį pamatę. Tai kas, kad Albinas anądien pasijuokė, kad jo barzda – tai mūzų buveinė. Saugok, drauguži, ją... Tai kas, kad Danguolė pasakė – "nusikirpk, nusiskusk, būk kaip žmogus"...

Atgaiva – netoli žaliuojantis, ošiantis parkas, nusileidžiantis laukinėm gėlėm apaugusia pieva į maloniai čiurlenantį, nė per sausras neišdžiūstantį upokšnį. Žingsniuoja poetas takeliu, traukia kvapnų pavasario orą, judina pečius, išpučia krūtinę. A-a-a... viskas skaniau už skaniausią saldainį... Taip – tikrai, pritardami jam palinguoja keturi geltoni gluosniai prie upelio vingio, kur suoliukas, kur dažna jo poilsio vieta. Ir šį kartą jis tenai atsisėda. Dairosi. Štai ten du jaunuoliai bėga, žilagalvis stropiai mina dviratį. Grįžteli kiton pusėn – ponia su dviem baltais šunyčiais kaukši ir nukaukši... O čia kas? Nė nepamatė, nepajuto – kažkoks nepažįstamas su juodais saulės akiniais jau prie jo.

– Ar galiu čia atsisėsti? – klausia.

– Žinoma, prašau...

Minutėlę abu tyli. Sėdi nuleidę galvas, savo atskiruose pasauliuose skęsta.

– Aš jus pažįstu, – taria nepažįstamasis, – poetas Gintenis būsite?.. Aš Ričardas Seménas, gyvenu netoli, – tiesia ranką. Vilius ją spaudžia, pakrato. Net smagu – atpažino poetą. Štai ką reiškia barzda!..

Vyrai susidraugavo. Vis susitikdavo toje pačioje vietoje, vis atrasdavo apie ką pasikalbėti, vienas kitam darėsi įdomūs, ir abu vienodai laukdavo susitikimų parke. Jau po antro susitikimo poetui paaiškėjo, kad Ričardas yra aukščiausios įstaigos žemiausias pareigūnas. Kas tai galėtų būti? "Prižiūriu, kad parlamento koridoriai būtų švarūs" – ne juokais prisipažino, nors poetui toks pavadinimas labai patiko, ir jis kvatojosi, kratėsi jo barzda, akys ašarojo... Taigi Ričardas visokių mokslų ragavęs, bakalauro laipsnį įsigijęs, bet kur, tu žmogau, su tokiais mokslais čionai duoną pelnysi?... Ak, ir tas poetui patiko. Mat ir jis ne kitoks. Gal tas juos ir pradėjo rišti, drąsiau širdis atverti? Va, ir poetas naujam draugui papasakojo, kad kai reikėjo užpildyti anketą darbui gauti, į klausimą apie užsiėmimą atsakęs sąžiningai, ir tai vienu žodžiu "poetas". To ir užtekę vargšų pašalpai iš valdžios gauti.

Kažin kelintą susitikimų kartą, gal jau naujų temų beieškodami, užsiminė apie merginas. Vyrukai dar neseni, normalūs – bent jau pakalbėti ne pro šalį. Ir poetas pirmas drožė savo istoriją:

– Tu neįsivaizduoji kokių tiesiog neįtikėtinų akimirkų ir dvasinių zigzagų pasitaiko... Vieną pavakarę sėdžiu, va tenai, prie upelio, dairausi šen bei ten, prisikemšu pypkę. Velniškai nuobodu darosi. Ir lyg tyčia takeliu atkaukši liekna mergytė. O Viešpatie, koks grožis!... Vos nesušukau, o tos akys, akys!... Ir žvilgsnis tiesiai į mane, trumpas, bet taip smingantis, kad net aiktelėjau.. Nebeišmaniau, ką daryti... Žinoma, likau sėdėti... sustingęs, akmenimi pavirtęs... O ji ėjo ir nuėjo. Liko tik akys... Jaučiau, kad kažkas įstrigo... Ir miela, ir neramu, ir liūdna... Parėjęs namo kračiausi minties, kad esu įsimylėjęs. Bet kaip gi taip staiga, iš pirmo žvilgsnio?... Svarsčiau, ar taip gali atsitikti. Niekas nepadėjo. Kitą vakarą traukte traukė į parką. Vėl sėdžiu toje pačioje vietoje. O ir vėl atkaukši ta mano gražuolė. Širdis smarkiai plaka, raustu lyg būčiau ką negero padaręs. Pirštais perbraukiu savo susivėlusią barzdą, manau, būsiu gražesnis... Ir štai vėl žvilgsnelis į mane, lyg jau linksmesnis, kažką sakantis. Ir viskas. Nei daugiau, nei mažiau. Mergina nuėjo, lydėjau ją akimis, kol dingo už posūkio. Grįždamas namo tvirtai nutariau: jei ir rytoj taip bus, būtinai užkalbinsiu. Drąsos, vyruti – kone per visą naktį kaliau sau į galvą. O varge, kitą vakarą ji ėjo ne viena. Kažkokia laiba, akiniuota žmogysta šalia jos. Girdžiu kalba: "galėčiau čia gyventi... žinoma, norėčiau... patinka..." Eina, sakytum, šliaužia, taip koją už kojos, neįprastai. Ir vėl trumpas dirstelėjimas į mane. Ak, šokti, užkalbinti!... Bet kad ta palydovė, viską maišanti ragana... Pykau ant jos ir ant savęs. Kas atsitiko gero, tai, kad jos, kiek paėjėjusios kitoje tako pusėje atsisėdo. Na, dabar bus laiko atidžiau apžiūrėti Mūzą. Taip ją pavadinau, ir baigta. O kaip ji atrodė, klaustum? Tai sakyčiau – nemirtinga vaidilutė, išsilaikiusi iki šių dienų... Nesijuok, visokių stebuklų būna. Akių nuo jos nenuleidau, ir manau, kad ji mano tą beviltišką spoksojimą pastebėjo, nes timptelėjo draugei už rankovės, ir jiedvi nužingsniavo... Ir nuėjo. Nuėjo. Nuo to vakaro jos daugiau nebemačiau. Liko tos nepaprastai žavingos akys... Tiesą pasakius, jaučiu, kad man to ilgam laikui užteks...

Poetas nutilo, nuleido galvą, kažką sau vienas suniurnėjo. Ištįsę šešėliai margino pievutes ir takus. Laikas namo.

– Apie savąją papasakosiu tau rytoj, – tarė Ričardas atsisveikindamas.

Taip ir buvo. Vyrai vėl sėdėjo toje pačioje vietoje. Šiltas pietvakaris švelniai judino čia pat nukarusią geltonai žydinčio krūmo šaką. Dirstelėjo Ričardas į ją:

– Matai, pas mane tai tos romantikos nedaug, – pradėjo pasakojimą, – neklausei ir nesakiau, kad esu jau vedęs, toks jaunavedys, kaip žmonės sako... O buvo taip. Neskubėk, palauk, vis apramindavo tėvas, kai užeidavo koks ūpas palakstyti su mergaitėm. Tai kokią iš šokių namo parveždavau, tai į kiną pakviesdavau. O tas "neskubėk, palauk" visur mane sekiodavo, kol tėvas vieną kartą prasitarė, girdi, kad kokią lietuvaitę susirastum, juk dabar tiek daug čia jų atvažiuoja... Man tai nuskambėjo kaip koks paraginimas, kurio labai laukiau, nes po mamos mirties kažkodėl daug daugiau pradėjau mylėti tėvą ir nieko nenorėjau daryti, kas jam nepatiktų. Kad tėvo užuomina nepasikeistų, pradėjau veikti tuoj pat. Paskaičiau laikrašty – išsilavinusi mergina iš Lietuvos ieško bet kokio darbo. O kodėl nepasižiūrėjus kaip ji atrodo, kas ji tokia. Paskambinau, susitikom. Nujautimas neapgavo. Išvaizda – nors į žurnalo viršelį dėk. Taip ir prasidėjo. Ar jai patikau, nežinau ir neklausiau. Nė dabar dar neklausiu. Jai ne tas rūpi – gyvenam ir tiek. O tėvas turi jau ir su kuo pasišnekučiuoti, patenkintas, atjaunėjęs... Sako, viskam ateina laikas. Taigi turbūt buvo atėjęs laikas ir mano vedybom. Tai ir visa istorija. Šiuo metu Neringa, mano žmona, išskridusi Lietuvon kai ką parsivežti, giminių ir senų draugų aplankyti, pasipasakoti, kaip čia įsikūrusi. Kai sugrįš, būtinai pakviesiu, supažindinsiu. Manau, bus įdomu ir Neringai su poetu pasikalbėti. Mat dar pirmomis draugystės dienomis prisipažino, kad mokinuke būdama rašė eilėraščius, atseit rimta buvo, ne kokia vėjavaikė...

*

Vilius baigia kažką rašyti, skaito, raukiasi, atsidūsta. Užsirūko, pučia dūmus į primargintą lapą. Rūkytas produktas skanesnis. Bet ne šitas. Suplėšo lapą, išmeta į šiukšlių dėžę. Ant širdies gulėjęs akmuo kažkur nusirita. Lengviau pasidaro. Poezija – ne keramika. Nesulipdysi. Klausyk širdies balso, ne žmonių. Albinas tegu pats rašo tą poetišką prakalbą. Jokių užsakymų daugiau, jokių draugų ten, kur turi būti pats vienas. Staiga skambutis.

– Viliau, grįžo žmona, nebebuvo laiko nė į parką nueiti, su tavimi pasimatyti. Jei nuo eiliavimų rytoj norėsi atitrūkti, užsuk pavakare. O adresas – 51 Melrose, žinai turbūt, netoli, lengvai atžingsniuosi. Tai lauksim...

Kone visą dieną svarstęs, ką pirmam lankymui ir naujai pažinčiai nunešti – gėlių ar vyno – sumanymus pats sukritikavo: gėlės per daug sentimentalu, vynas gali išduoti, kad išgerti mėgstantis. Pasiliko prie savo naujausios knygos "Skambančios spalvos". Įrašė "malonių susitikimų valandėlėms prisiminti" ir nužingsniavo kur pasakyta.

Štai mūrinis namukas, štai 51. Spaudžia skambutį. Girdi žingsnius. Prasiveria durys – ir trenksmas širdin... Mūza!... Taip, ta pati... Tos akys... Vos neriktelėjęs "o Viešpatie", keistai šiepiasi, kvėpavimas smarkėja, šniokščia barzda...

– Laaabasss, – šiaip taip pralenda žodis, kurį reikėjo tarti.

– Labas, prašau, – nuskambėjo moters balselis, – malonu jus matyti, tiesiog nuostabu ir įdomu... jus sėdintį parke matydavau...

Ir Ričardas tuoj pat kyštelėjo galvą:

– Tai va, susipažink, mano žmona Neringa, kaip sakiau...

Poetas įslenka sumišęs, lakstančiom po kambarį akim. Kaip spąstuose pagautas. Skauda, norisi rėkti ir nerti atgal pro duris. O parko draugas ir parko mergaitė spokso. Jau nebe akys, o žarijos degina jį. Minutė kaip ilgiausia diena. Ir šypsotis reikia, ir pasakyti ką nors reikia tiems, kurie čia prieš jį pečius suglaudę stovi – jo Mūza, Ričardas, vyras ir žmona, laimingi šiepiasi ir prašo sėstis. O svečias pritrenktas, bet, vyruti, nepasiduok, rytoj bus geriau.

Atslūgus įtampai, aprimus siaubingiems jausmų sūkuriams, įteikė šeimininkams knygą, atsisėdo, nuleido akis, lyg būtų ką negero padaręs. Po įprastų "kas naujesnio, kas geresnio" Ričardas paklausė:

– Na, o ką pasiūlyti svečiui?..

– Gal iš Lietuvos atvežtos?.. – įsiterpė Neringa, – "Žalgirio" sakyčiau?..

– Ačiū labai... bet namuose turiu dar nemažai darbo, –pamelavo, – o mat galvą tik vieną...

Vaišinosi kava, Kauno šokoladu, sausainiais. Klausėsi, ką Neringa apie Lietuvą pasakojo. Bet kažkas ūžė galvoje, trukdė klausytis, jautė, kad jis kažkur kitur, tik ne čia... Ir tik eidamas namo atsipeikėjo, sugrįžo į būseną, kuri tik jam vienam skirta. Nieko daugiau nenorėjo, tik labai bijojo, kad toji jo Mūza, staiga pavirtusi Neringa Semėniene, nesugriautų jo paties šviesaus pasaulio.

Kitą rytą, šeimininkei sumokėjęs nuomą, į lagaminą sumetė surankiotus drabužėlius, daiktelius ir popierius, patraukė į autobusų stotį. Išvažiavo su Mūza, Neringą savo parko draugui palikęs...

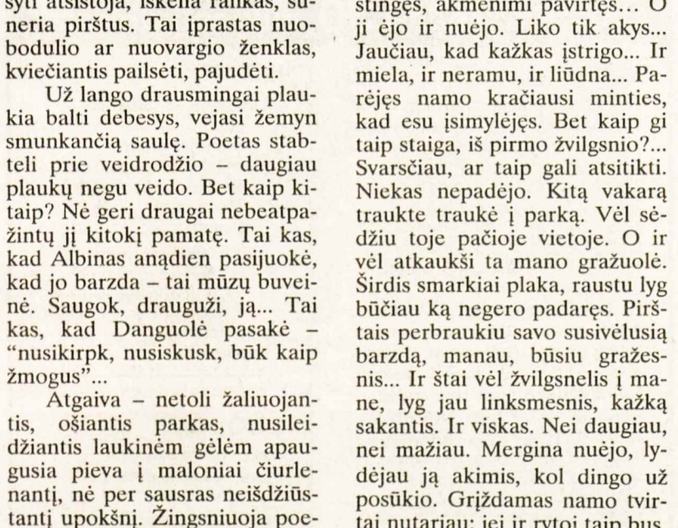

Dail. Kazimieras Manglicas savo batikos kūrinių parodoje Anapilyje š.m. gegužės 25 d. Nuotr. Č. Jonio

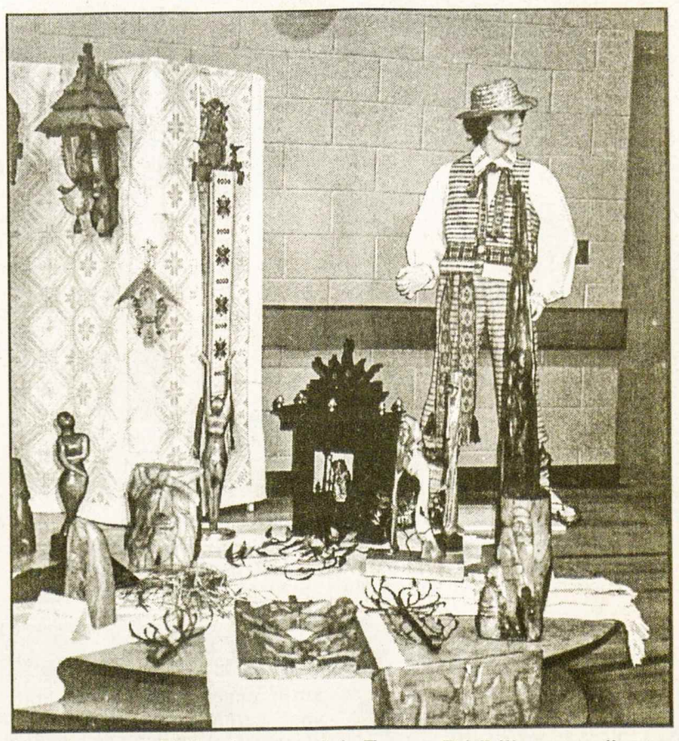

Lietuvių tautodailės instituto parodoje Toronto Prisikėlimo parapijos salėje: A. Suprono koplytėlės ir G. Repečkos darbai Ntr. L. Nakrošienės

Du kūrėjai - tėvas ir sūnus

Konferencija, skirta tėvui ir sūnui Baltrušaičiams

Sukako 130 metų, kai 1873 m. gegužės 2 d. Jurbarko rajono Paantvardžio kaime gimė Jurgis Baltrušaitis, poetas, vertėjas ir nepriklausomos Lietuvos ilgametis diplomatas. Jo atminimas gyvas Lietuvoje: nuolat pakartotinai išleidžiama jo kūryba, apie jo veiklą ir poeziją rašomi moksliniai veikalai, sukurtas dokumentinis filmas "Tėvas ir sūnus".

J. Baltrušaičio atminimą saugo ir jo kraštiečiai. Paantvardyje, buvusioje Baltrušaičių sodybvietėje, pastatytas atminimo akmuo ir tautodailininkų sukurtas kryžius. Skirsnemunės pagrindinė mokykla pavadinta Jurgio Baltrušaičio vardu. Jau daug metų Jurbarke veikia literatūrinė bendrija "Amžių varpas", skleidžianti poeto kūrybą.

Jurbarko krašto muziejuje pradėjo veikti Jurgio Baltrušaičio centras. Šiame centre įvyko mokslinė konferencija, skirta J. Baltrušaičio 130-osioms gimimo metinėms. Šio centro koordinatorė Loreta Cikaitė gausiai susirinkusiems papasakojo apie nuveiktus darbus, saugant įžymiojo kraštiečio atminimą bei skleidžiant jo kūrybinį palikimą.

Literatūrologas Gediminas Mikelaitis aptarė vertybių sampratą J. Baltrušaičio kūryboje. Poetas buvo mąstytojas, abejingas dienos aktualijoms, nuolat susikaupęs ties amžinybės problemomis, todėl jo poetinis žodis daugiareikšmis. Jo eilėraščiai ir šiandien mus žavi savita vidine įtampa ir rudenišku lyrizmu.

Konferencijoje buvo aptartas ir poeto J. Baltrušaičio sūnaus menotyrininko Jurgio Baltrušaičio mokslinis palikimas. Vilniaus dailės akademijos profesorius, habilituotas mokslų daktaras Antanas Andrijauskas panagrinėjo Rytų ir Vakarų meno tradicijų sąveiką Jurgio Baltrušaičio menotyrinėje veikloje. Pranešėjas papasakojo apie savo susitikimus Paryžiuje su šiuo menotyrininku. J. Baltrušaičio pradėta lyginamoji menotyra nūnai vis labiau populiarėja pasaulyje.

Apie menotyrininko Jurgio Baltrušaičio įvairių kultūrų vaizduotės poetiką ir jos aktualumą pranešimą perskaitė menotyrininkė, Vilniaus dailės akademijos doktorantė Odeta Žukauskienė.

Kauno Vytauto Didžiojo universiteto profesorius Leonidas Donskis kalbėjo apie egzilį ir kultūrinius piligrimus.

Pernai pradėjusio Vilniuje veikti J. Baltrušaičio fondo valdybos narys, *Santaros* žurnalo redaktorius Romualdas Norkus papasakojo apie fondo veiklą ir numatomus artimiausius darbus.

Vytautas Kutkevičius

2003 metų "Auksinės plunksnos" laureatė Elena Dekaminavičienė (pirma iš dešinės)

Aš su tavimi, žmogau

2003 m. balandžio 12 d. Kaune, Tremtinių ir buvusių politinių kalinių klube įvyko poetės Elenos Dekaminavičienės penktosios naujos knygos *Aš su tavimi, žmogau* sutiktuvės, kurias organizavo poetas Albinas Slavickas ir kraštiečių klubas "Sūduva".

Elena Ramoškaitė-Dekaminavičienė gimė 1950 m. gegužės 10 d. Domeikiemio kaime (Kaišiadorių r., Kruonio vlsč.) ūkininkų šeimoje.

1965 m. baigusi Viliūnų aštuonmetę mokyklą, mokėsi ir dirbo Kaune. 1974 m. ištekėjo ir persikėlė gyventi į gražų, miškų apsuptą Kazlų Rūdos miestelį, kuriame su vyru gyvena ir dabar. Užaugino tris vaikus.

Kiek paauginusi pirmuosius vaikaičius, Elena Dekaminavičienė ryžosi neakivaizdinėms lietuvių kalbos ir literatūros studijoms Kauno Vytauto Didžiojo universitete.

Nuo 1994 m. ji – Lietuvos kaimo rašytojų sąjungos, kuriai vadovauja Kostas Federavičius, narė. Išleidusi knygelių vaikams, poezijos rinkinių. 1998 m. apdovanota Lietuvos rašytojų sąjungos diplomu už knygelės vaikams *Gaidžio ašaros* eilėraščius.

Savo veikale *Parašyta moterų* literatūrologė Viktorija Daujotytė-Pakerienė pažymi, jog daugelis rašančių moterų rašo "jausmu ir jausmą, kūnu ir kūną".

E. Dekaminavičienės knygelių vaikams čia neaptarinėsiu. Jos lyrikoje taip pat nerasime labai aukštų skrydžių. Ne kiekvienas eilėraštis yra iš tikrųjų pavykęs, pasiekęs tam tikro meniškumo ar individualumo. Nemažai jų yra panašių į daugelio arba kiek pakartojančių lietuvių lyrikos klasiką. Tačiau visi jie nuoširdūs, išsakantys tikrus, viduje net labai intensyviai išgyventus jausmus, viltis, moteriškas ar tiesiog žmogiškas svajas. Pasitaiko ir gana brandžių, įdomių, savičiau reiškiančių mintį, jausmą, atkuriančių nuotaiką, peizažą arba atskirus Lietuvos kultūros, istorijos įvykius, asmenybes. Ypač tai ryšku naujojoje knygelėje *Aš su tavimi, žmogau.*

Šią jos knygą 2002 metais išleido leidykla "Jonava". Ji turi vieną nedidelį trūkumą – eilėraščiai sudėti iš eilės nesudarant skyrių ir, deja, gana chaotiškai, nepaisant eilių stilistinio bei temų nesuderinamumo.

Yra čia gana jaunatviškos meilės lyrikos, yra ir visai kitokių, kur kas brandesnių eilėraščių, iš kurių gal labiausiai pažymėtini kai kurie gimtinės lyrikos pavyzdžiai, eilėraščiai religine tematika, taip pat, kaip jau minėjau, eilėraščiai apie Lietuvos kultūros bei istorijos įvykius, žymias asmenybes, vietoves.

Dalia Duobaitė

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

A.a. dailininkas Mykolas Paškevičius, 95 m. amžiaus, mirė š.m. gegužės 19 d. Anaheim, Kalifornijoje. Išleidęs Monografiją savo žymiųjų darbų, ypač Nukryžiuotojo tema paveikslų. **A.R.**

2002 Metų žvaigždučių apdovanojimus balandžio 12 d. dvidešimt penkiems vaikams, nuo ketverių iki aštuoniolikos metų amžiaus, iš visos Lietuvos įteikė buvęs Prezidentas Valdas Adamkus ir Alma Adamkienė. Apdovanojimai buvo įteikti 2 gelbėtojams, 6 pasaulio čempionams ir 17 įvairiausių čempionatų, tarptautinių varžybų bei konkursų laimėtojams.

Klaipėdos Muzikos centro koncertų salėje buvo sutikta folkloro spektaklio *Jau saulelė* kompaktinė plokštelė, kurioje įrašytas ne tik spektaklis, bet ir Mažosios Lietuvos dainos, evangelikų liuteronų giesmės. Spektaklį – teatralizuotą kompoziciją, kurioje Kristijono Donelaičio *Metų* pagrindu apmąstoma Dievo, gamtos ir žmogaus vienybė – pastatė dvi Klaipėdoje gerai pažįstamos Etnokultūros centro grupės, "Alka" ir "Vorusnėlė". Scenarijaus autorė aktyvi Mažosios Lietuvos liaudies kūrybos propaguotoja, Klaipėdos universiteto docentė dr. Dalia Kiseliūnaitė, kurios sumanymas "prakalbinti Donelaitį" nepaliko autorės dar nuo studijų laikų.

Suomijos Turku mieste šiuolaikinės muzikos festivalyje *Aboa musica* (kovo 13-16 d.d.) šiemet buvo pristatyti suomių kompozitorius Einojuhan Rautavaara ir lietuvių kompozitorė Onutė Narbutaitė. Festivalyje kasmet būna pristatomi du kompozitoriai ir programose būna atliekami tik tų dviejų kūriniai. O. Narbutaitės septyni kūriniai buvo atliekami įvairiose koncertų programose: *Simfoniją Nr. 2* atliko Turku filharmonijos orkestras, *Opus lugubre* – Turku muzikos akademijos kamerinis orkestras. Kiti trumpesni autorės kameriniai kūriniai – styginių kvartetas Nr. 2 *Atverk užmaršties vartus*, *Mozartsommer, Winterserenade, Hoquetus, Vinco Mykolaičio-Putino eilėraštis*. Festivalio metu įvyko keli susitikimai su kompozitore, buvo rodoma jos kūrybai skirta video juosta *Skiautinys mano miestui* (rež. Juozas Javaitis), pristatyta "Finlandia Records" įrašyta O. Narbutaitės kūrinių serijos vėliausioji plokštelė.

Šv. Jono gatvės galerijoje vykusioje konkursinėje parodoje *Bernardinų skulptūrų sodas* vertinimo komisija išrinko penkis skulptūrų modelius: Vidmanto Gylikio *Siaubūno sapną*, Tamaros Janovos *Seną malūną*, Dalios Matulaitės *Kačerga, bėk!*, Arvydo Ališankos *Metraštį* ir Juozo Lebednyko *Stalą*. Pirmieji trys darbai patiko ne tik vertinimo komisijai, bet ir balsavusiems žiūrovams. Konkursinė paroda, skirta Vilniaus akademijos įsteigimo 210-sioms ir Skulptūros katedros 200-sioms metinėms, yra Lietuvos dailininkų sąjungos Vilniaus skulptorių sekcijos projekto *Skulptoriai Vilniaus miestui*, vykdomo nuo 1997 metų, dalis. Beveik mėnesį vykusioje parodoje 26 skulptoriai buvo išstatę 45 akmens, bronzos, medžio kūrinių projektus. Planuojama šias penkias laimėjusias statulas Sereikiškių parke pastatyti dar šiais metais.

(ELTOS, *Lietuvos ryto,* BNS, *7 meno dienos,* LGTIC informacija)

Ema Mikulėnaitė, prozininkė ir dramaturgė, laimėjo šių metų Juozo Paukštelio literatūrinę premiją už naujausią prozos knygą *Nepaprastos istorijos*. Ji tapo dešimtąja Pakruojo rajono savivaldybės kas dvejus metus rengiamo prozos kūrinių konkurso kaimo tematika laureatė. Premiją įsteigė 1985 m. "Naujo ūkio" kolūkis, kurio teritorijoje, Pakruojo rajono Titonių kaime, 1898 m. gimė J. Paukštelis. Nuo 1993 m. premijos teikimo tradiciją perėmė Pakruojo rajono savivaldybė. Šios premijos ankstesni laureatai – rašytojai Algimantas Pocius, Romualdas Granauskas, Jonas Mikelinskas, Vanda Juknaitė, Algimantas Zurba, Juozas Aputis ir kt.

Dainininkės Aušros Liutkutės koncertas Vydūno 50-sioms mirties metinėms paminėti ir kompaktinės plokštelės *Dainos iš Vydūno rinkinių* sutiktuvės įvyko Vilniuje, Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejuje. Vydūnas ilgą laiką vadovavo Tilžės giedotojams, rengė choro koncertus, vaidinimus, harmonizavo liaudies dainas, pats kūrė, išleido du dainų rinkinius, *Lietuvos aidos* ir *Lietuvos varpeliai.* Dainininkė A. Liutkutė yra baigusi Lietuvos muzikos akademijos aspirantūrą, dabar dirba prof. V. Mikštaitės asistente, yra akademinio operos ir baleto teatro stažuotoja. 2000 m. ji laimėjo Vincės Jonuškaitės-Zaunienės vardo premiją, kurią įsteigė Akademinio skautų sąjūdžio Vydūno fondas.

Lietuvos kompozitorių muziką į kompaktines plokšteles įrašo užsienio įrašų bendrovės, tuo atidarydamos duris į tarptautinę muzikos rinką. Suomių bendrovė "Ondine" neseniai įrašė kompozitoriaus Broniaus Kutavičiaus operą *Lokys.* Vokiečių bendrovė "Deyer Gaido" išleido Davido Geringo *My Recollections* (Mano prisiminimai), kurioje įrašyti visi šio violončelininko lietuvių kompozitoriams užsakyti ir atlikti kūriniai. Ta pati vokiečių bendrovė įrašė ir Anatolijaus Šenderovo *Concerto in Do* – šis kūrinys buvo laimėjęs *Europos kompozitoriaus* premiją. Anksčiau lietuvių autorių kompaktinės plokštelės būdavo leidžiamos ir platinamos Lietuvoje. Tačiau mažos valstybės rinka šiai veiklai šviesios ateities nežadėjo. 1995 m. suomiai savo iniciatyva išleido bendrą Baltijos valstybių muzikos plokštelę. Plokštelė susilaukė didelio atgarsio. 1999 m. D. Britanijoje ir Švedijoje išleistos autorinės Osvaldo Balakausko kompaktinės plokštelės buvo pastebėtos ir gerai įvertintos užsienio kritikų. Tai paskatino Muzikos informacijos ir leidybos centrą bendradarbiauti su užsienio firmomis. Dabar Lietuvoje daromi įrašai, o užsienio firmos gamina, reklamuoja ir platina plokšteles. Tokiu principu prieš metus buvo sėkmingai išleista Broniaus Kutavičiaus *Paskutinės pagonių apeigos*, kurios per palyginti trumpą laiką parduota 500 egzempliorių. **G.K.**

Dail. Jonas Stankus savo skulptūrų parodoje. Paroda vyksta Glenhyrst galerijoje iki birželio 8 d. Brantforde, Ont. (20 Ava Rd., tel. 519 756-5932) Nuotr. Č. Jonio

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje tel.: 905 566-0006 Fax: 905 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	1.25%
180-364 d. term.ind.	1.55%
1 metų term. indėlius	2.00%
2 metų term. indėlius	2.60%
3 metų term. indėlius	3.00%
4 metų term. indėlius	3.25%
5 metų term. indėlius	3.60%
1 metų GIC-mėn.palūk.	1.60%
1 metų GIC-met. palūk.	2.25%
2 metų GIC-met. palūk.	2.75%
3 metų GIC-met. palūk.	3.25%
4 metų GIC-met. palūk.	3.50%
5 metų GIC-met. palūk.	3.75%
RRSP, RRIF ir OHOSP "Variable"	1.00%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	2.50%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	3.00%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	3.50%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	3.75%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	4.00%
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	1.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki.	1.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	0.60%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo.....6.00%

Sutarties paskolas nuo.....6.00%

Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų.....4.15%
2 metų.....4.35%
3 metų.....4.75%
4 metų.....5.30%
5 metų.....5.30%

Su keičiamu nuošimčiu
1, 2, 3 metų.....5.00%

Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas

Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas

Duodame asmenines paskolas iki $100,000 ir nekilnojamo turto paskolas iki 95% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (travellers cheques) JAV, Kan. ir EURO valiuta. Dauguma patarnavimų teikiami nemokamai: spausdiname asmeninius ir biznio čekius, apmokame įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai *"INTERAC-PLUS" kortelė*

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLAPĮ: www.rpcul.com

ADVOKATAS
VICTOR RUDINSKAS
Tel. 416 240-0594

27 John Street, Toronto, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence Ave. W. ir Weston Road)

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 16 metų

BLOOR-HIGH PARK naujai atremontuotas 2 miegamųjų "condo" 1,200 kv. pėdų dydžio. Prašo $249,900.

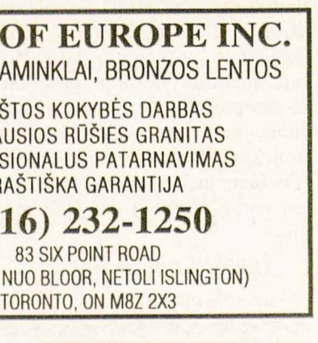

SKAMBINTI
TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416-231-4937

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS
398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")
(905) 333-5553
TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS
AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA
(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(Į PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

MARGUTIS Parcels
4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042
Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių

Tel: (416)233-4601
$3.00* off for 1 parcel $3.00* off
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Besiruošiant šių metų lauko teniso pirmenybėms prisimenamos 1999-jų varžybos, kuriose A. T. Scogin iš Port Credit, Ont. (kairėje) vyrų grupėje laimėjo sidabro medalį, kurį jam įteikė Eug. Krikščiūnas (dešinėje) **Nuotr. E. Krikščiūno**

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

atstovė ir partijos pirmininko pavaduotoja Elsie Wayne drąsiai pareiškė, kad vyrai ir moterys, kurie kartu gyvena ar nori vesti savo lyties partnerį-ę, tegu nutyla ir toliau be jokių kliūčių gyvena kaip gyvenę. Kodėl tokie asmenys stengiasi viešai daug kalbėti apie tokias "vedybas", rengia eisenas? Vyrai pasirodydami apsirengia moteriškais drabužiais. Paprastai juk niekas gatvėje nešūkauja, kad jie yra vyras ir žmona. Visiškai nereikia apie šią nesąmonę kalbėti ir net jos svarstyti. E. Wayne sakė, kad teismai, kas liečia tokias "vedybas", negali nuspręsti tai, kas priklauso tik federaciniam parlamentui. Buvusi NDP pirmininkė A. McDanaugh nesutinka su E. Wayne nuomone pareikšdama, kad dabar 21 šimtmetis, ir apie vedybas reikia kitaip galvoti. Ji taip pat nepritaria ir tiems opozicijos atstovams, kurie tokioms "vedyboms" priešinasi. Federacinė valdžia šį "vedybų" ir vaikų pornografijos reikalą svarsto, ir netrukus gali pasirodyti sprendimas. E. Wayne, atrodo partijos vadovo J. Clark pakalbinta, lyg ir atsiprašė tuos, kuriems nepatiko jos pareiškimas. J. Clark pastebėjo, kad E. Wayne neišreiškia nei jo, nei partijos nuomonės. Kai jis mėnesio pabaigoje pasitrauks iš partijos vadovo pareigų, ir E. Wayne nustos būti jo pavaduotoja.

Nors jaučiamas medicinos seserų trūkumas, bet šimtai baigusių mokyklas, ypač iš Ontario provincijos, traukia į pietus, į JAV. Pagal Registruotų medicinos seserų sąjungos vykdomosios vadybininkės D. Grinspun surinktus duomenis aiškėja, kad apie 43% medicinos seserų dirba tik pusdienį arba laikinai, kai būna pašauktos. Dauguma jų norėtų dirbti pastoviai visą darbo dieną. Tuo būtų išvengta seserų trūkumo, nes papildomai susidarytų apie 4000 dirbančių medicinos seserų. "Mes turime užbaigti šią negeistiną priklausomybę nuo pusės dienos dirbančių" – sako Ontario Registruotų medicinos seserų sąjungos pirmininkė A. Falk-Rafael. Anot jos, daug medicinos seserų ieško papildomų darbų, kad sudarytų panašias pajamas, kurias gautų dirbdamos visą dieną. Sakoma, kad dirbant kelis darbus, nusiviliama įsigyta profesija. Žinoma, ne visos ir nori pastoviai visą dieną būti užimtos.

Federacinė valdžia, gal tos srities advokatų prispirta, pasiryžo sutvarkyti imigracijos patarėjus. Dažnai tie patarėjai užsiima neteisėta veikla, išnaudoja žmonių norą apsigyventi Kanadoje ir juos kartais apgauna. Imigracijos ministeris D. Coderra įsakė sudaryti tam reikalui komisiją, kuri turi dar šiais metais paruošti atitinkamus nuostatus. Yra keletas kraštų, iš kurių pageidaujami imigrantai, ypač geri amatininkai. Ne paslaptis, kad vadinami patarėjai įgabena slaptai imigrantus, sudaro ar aprūpina netikrais dokumentais ir pasiima už "patarnavimą" jų sunkiai surinktus pinigus. Iš dabar tų ruošiamų nuostatų apmatų aiškėja, kad būsimi patarėjai turi būti apmokomi, gauti tam verslui leidimus, nebausti teismo, nebūtų asmenys, kurie neturi ryšių su Kanada, tai yra gyvenantys užsienyje, nes jie negali dalyvauti teismo posėdžiuose. Nuostatus ruošia 14 asmenų komitetas, kurio vadovu yra imigracijos advokatas B. Trister. Susipažinęs su nuostatais, R. Coderre išreiškė pageidavimą, kad daugiau imigrantų apsigyventų mažesniuose miestuose. Provincijos galėtų ministerijai pranešti, kokių imigrantų joms labiausiai reikėtų.

Pagal federacinės valdžios numatomą įstatymą, kas tik norės, galės įsigyti 15 gramų hašišo (kanapių) ir už tai nebus baudžiamas. Dėl to įstatymo ne visi džiaugiasi. Susirūpinę policija ir JAV kovos su narkotikais pareigūnai. Sakoma, kad užteko karo Irake Kanados ir JAV santykiams atšalti. Dabar dar prisideda narkotikų "verslui" lengvatos, kurios padidins jų srautą per sieną ir draugystės nepagerins. Dėl narkotikų padidėjusio vartojimo gali padaugėti automobilių nelaimių; be to, ar policijos tarnautojai, tikrinantys narkotikų platinimą, turės įsigyti svarstykles ir sulaikytus narkotikus sverti?..

Antroji SARS ligos banga vėl palietė Torontą, kai paaiškėjo, kad užregistruota kelios dešimtys sergančių ar įtariamų SARS liga užsikrėtusių. Lankę ligoninėse sergančius dabar privalo savanoriškai užsidaryti namuose, nešioti kaukes ir jaustis lyg būtų karantine.

Neaiškūs ligos židiniai. Iš pradžių buvo manyta, kad vėl ligą parvežė iš Kinijos atvykusi moteris; vėliau teigta, kad ligos antpuolis pasikartojo užsikrėtusį perkeliant iš vienos ligoninės į kitą; nurodoma ir dar viena priežastis, kad per anksti atsisakyta ligoninėse saugumo priemonių.

Neatrodo, kad Toronto oro uoste ir dabar kreipiamas pakankamas dėmesys į atvykstančių keleivių tikrinimą, nes temperatūrą parodanti įranga nebuvo naudojama. Siūlymas, kad visi, atvykstantieji iš Kinijos, praleistų 10 dienų karantine Toronto burmistrui nepriimtinas, nes, girdi, per brangiai tai kainuotų. Negi jam geriau sulaikyti tūkstančius nuo darbo, išleisti milijoną, kitą užkrėstų gydymui, matyti atšauktus suvažiavimus, tuščius viešbučius, restoranus, krautuves be pirkėjų? Pasaulio sveikatos organizacija vėl Torontą įtraukė į sąrašą miestų, kur reikia būti atsargiems. **B. St.**

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

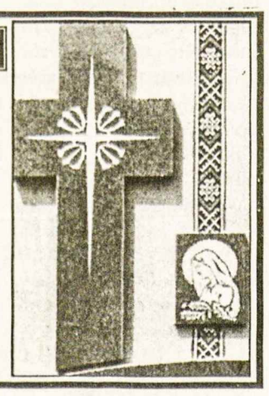

Sportas

Teniso varžybos

Šiaurės Amerikos lietuvių kviestinės lauko teniso pirmenybės įvyks Klyvlande liepos 26-27 d.d. Kviečiami įvairių amžių vyrų ir moterų teniso žaidėjai-jos. Kiekvienas žaidėjas gali dalyvauti ne daugiau kaip trijose rungtyse. Pradmės mokestis $15 (JAV) suaugusiems ir $7 jauniams, jei sumokamas iš anksto ir $20 bei $10 sumokant varžybų dieną. Čekius rašyti "LAC Žaibas" vardu.

Išankstinė dalyvių registracija – iki liepos 12 d. imtinai, šiuo adresu: Algis Gudėnas, 104 East 199 th St., Euclid, OH 44119. Tel. 216 481-0465. Faksas: 216 481-6064. E-paštas: linrik@adelphia.net

Papildomas ryšys: Eugenijus Krikščiūnas, ŠALFASS lauko teniso vadovas, 105 Anndale Dr., Willowdale, Ont. M2N 2X3, Canada. Tel. 416 225-4385. **ŠALFASS Inf.**

Į Everestą

Pirmojoje estų ekspedicijoje į Everesto kalną dalyvauja lietuvis Saulius Vilius. Jis su estu Alar Sikk pasiekė viršūnę gegužės 22 d. Ekspedicijoje dalyvauja dar septyni estai, kuriems dėl audringo oro nepavyko pasiekti viršūnės. Visi nuvyko į bazę (Base Camp) kovo 29 d. Jau balandžio 3 d. jie pasiekė "ABC" bazę (Advanced Base Camp) šiaurinėje kalno pusėje (North Col) 6,450 m. aukštyje, ten nakvojo 3 naktis aklimatizavimuisi. Galvojo pasiekti viršūnę tarp gegužės 5 ir 15, tačiau kilo didelės audros, vėjai net 5200 m. aukštyje siekė 38 m/s, nugriovė daugelį palapinių abiejose bazėse. Manoma, kad visos ekspedicijos nukentėjo. Žinias perdavė estai telefonu iš Rongbuk bazės; jos paskleistos baltiečiams internetu. **Inf.**

Žinios iš Lietuvos

KREPŠINIS: Legendinis krepšininkas Arvydas Sabonis pareiškė Kauno miesto tarybos nariams, kad jis vėl grįžta į "Žalgirio" klubą, kuriame pradėjo savo karjerą. Jis pareiškė: "Nemėgstu ilgai būti skolingas, jaučiu, kad metas ir man prisidėti prie "Žalgirio atgimimo Europoje".

IRKLAVIMAS: Lietuvos irkluotojai grįžo iš Vengrijos, papildę taurėmis savo kolekcijas. Pasaulio baidarių ir kanojų irklavimo taurės varžybų trečiajame tarpsnyje Vengrijoje Lietuvos atstovas A. Duonėla neturėjo sau lygių vienviečių baidarių 200 m. nuotolyje ir Romas Petrukanecas tame nuotolyje buvo antras. A. Duonėla su E. Balčiūnu šventė pergalę 200 m dviviečių baidarių lenktynėse. Vienviečių baidarių 500 m lenktynėse A. Duonėla buvo antras, ir kartu su E. Balčiūnu 500 m dviviečių lenktynėse – antri. Medalių lentelėje Lietuvos rinktinė užėmė antrąją vietą po vengrų, kurie laimėjo 19 medalių.

KARATĖ: Kaune vykusiame Europos jaunių (iki 18 metų) kiokušin karatė čempionate Lietuvos jauniai iškovojo penkis aukso medalius. Čempionų titulus laimėjo panevėžietis A. Žižiūnas (iki 55 kg), šiauliečiai A. Sladkevičius (iki 70 kg) ir T. Petrauskas (per 75 kg), tauragietė S. Bajorinaitytė (iki 60 kg) ir kaunietė L. Liekytė (iki 65 kg). Pirmenybėse kovojo per 120 dalyvių iš 22 šalių.

DVIRAČIAI: "Giro d'Italia", sunkiausiame 18-ajame daugiadienių lenktynių tarpsnyje lietuvis R. Rumšas užbaigė penktas. Tose pačiose lenktynėse M. Sabaliauskas nuotolį baigė 17-tas. Panevėžietė Simona Krupeckaitė Maskvoje vykusiose Rusijos tako taurės varžybose 500 m numynė per 35.1 sek. ir pagerino Lietuvos rekordą (anksčiau – 37.7 sek.). Bendroje įskaitoje ji buvo antra, tik 0.02 sek. nusileidusi pernykštei Europos čempionei rusei T. Abasovai.

LENGVOJI ATLETIKA: Lietuvos bėgikė Rasa Drazdauskaitė iškovojo pergalę tarptautinėse lengvosios atletikos varžybose Desau mieste (Vokietija), moterų 1500 m bėgimo rungtyje, nuotolį įveikusi per 4 min. 15.17 sek. Olimpinis čempionas V. Alekna pakilo iš 4-osios į 3-iąją vietą Tarptautinės lengvosios atletikos federacijos naujame disko metikų įvertinime. Pirmauja vengras R. Fazekas ir vokietis M. Mollebeck.

ŠOKIAI: A. Bižokas ir E. Daniūtė Anglijoje vykusiose tradicinėse prestižinėse sportinių šokių varžybose, klasikinių šokių programoje, užėmė trečiąją vietą. **V.P.**

POLMOT
AUTOMOBILIŲ APTARNAVIMAS
Visiems darbams pasiruošęs aptarnavimo centras
Marek Januszewicz
KVALIFIKUOTAS TECHNIKAS
tel. (905) 896-8585
3545 Hawkestone Rd. Unit #1
Mississauga, ON L5C 2V1

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
PARAMA
AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME

1.00% už 30-89 d.	term. indėlius
1.25% už 90-179 d.	term. indėlius
1.55% už 180-364 d.	term. indėlius
2.00% už 1 m. term.	indėlius
2.60% už 2 m. term.	indėlius
3.00% už 3 m. term.	indėlius
3.25% už 4 m. term.	indėlius
3.60% už 5 m. term.	indėlius
1.60% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
2.25% už 1 m. GIC invest.	pažym.
2.75% už 2 m. GIC invest.	pažym.
3.25% už 3 m. GIC invest.	pažym.
3.50% už 4 m. GIC invest.	pažym.
3.75% už 5 m. GIC invest.	pažym.
1.00% už RRSP ind. (var. rate)	
2.50% už RRSP 1 m. term. ind.	
3.00% už RRSP 2 m. term. ind.	
3.50% už RRSP 3 m. term. ind.	
3.75% už RRSP 4 m. term. ind.	
4.00% už RRSP 5 m. term. ind.	
1.00% už OHOSP (variable rate)	
0.45% kasd. palūkanų čekių sąsk.	
0.80% už JAV dolerių 1 metų GIC	
0.60% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	

IMAME

už asmenines paskolas nuo.....6.00%

už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su
– nekeičiamu nuošimčiu (fixed rate)
1 metų.....4.15%
2 metų.....4.35%
3 metų.....4.75%
4 metų.....5.30%
5 metų.....5.30%
– su keičiamu nuošimčiu.....5.00%

DUODAME

- *asmenines paskolas*
- *mortgičius iki 95% įkainoto turto*
- *riboto kredito paskolas (Line of Credit)*
- *komercinius mortgičius*

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI
SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS) KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS
KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?
PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:
Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
LN skyriuje – penktadieniais nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

MasterCard Interac Cirrus

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

Astra Travel & Services Inc.
Pačios žemiausios kainos į Vilnių, pradedant nuo $750, kelionių draudimai, organizuojamos grupės į šiltus kraštus
"Astra Travel" kelionių agentūros savininkė ir vadybininkė
ASTRA Skupaitė-Tatarsky
PERSIKĖLĖ Į NAUJAS PATALPAS
Naujas adresas: Royal York Plaza, 1500 Royal York Rd., *(on Royal York, North of Eglinton)* Etobicoke, ON, M9P 3B6.
Darbo valandos nuo pirmad. iki penktad. nuo 9.30 v.r. iki 6 v.v.
Tel: 1-800-715-5767 arba 416 249-7710 FAX: 416 249-7749

QUEEN SYRENA TRAVEL - 133 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont. M6R 2L2
KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS
Į LIETUVĄ – visuomet geriausiomis kainomis!
RUDENS PRAMOGINĖS / MALDININKŲ KELIONĖS:
Į Agawos slėnį (į šiaurę nuo Sault St. Marie) autobusu ir traukiniu rugsėjo 29 – 3 dienos – $399.00
Į Italiją – spalio 14 – 10 dienų – $2,690.00
Vatikanas, Venecija, Sorento, Capri, Neapolis
Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, skambinkite ALGIUI MEDELIUI asmeniškai.
Tel. Toronte 416 531-4800 Bilietus pristatau X-PRESS paštu

MEDELIS CONSULTING 45 Forest Heights Str., WHITBY, Ont. L1R 1T7
ALGIS ir STEFA MEDELIAI Tel. 1-905-666-9086
Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.
Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

TŽ BENDRADARBIŲ IR SKELBĖJŲ DĖMESIUI !

Siunčiantys pranešimus ir žinias faksu yra prašomi įsidėmėti, kad, TŽ fakso numeris yra 905 290-9802. Ši linija taip pat naudojama interneto paslaugoms – žinių rinkimui ir susirašinėjimui. Todėl ji gali būti užimta. Prašome bandyti vėliau.

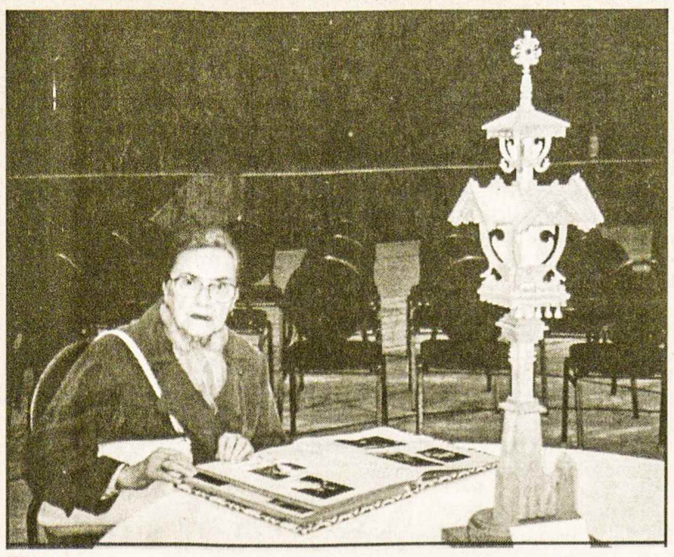

Lietuvių tautodailės instituto Toronto skyriaus parodoje balandžio 12 d. Prisikėlimo parapijos salėje. M. Šelmienė varto a.a. Antano Suprono drožinių albumą. Ant stalo – jo sukurtas kryžius Nuotr. L. Nakrošienės

TORONTO

Lietuvos Vietinės rinktinės 1944 m. žuvusių savanorių palaikų pervežimui iš Ašmenos į Lietuvą $100 aukojo J. J. Šarūnai. Čekius rašyti KLB vardu pažymint (L.V.R.): sąskaitos nr. 14143 "Paramoje"; adresas: 2975 Bloor St. W., Toronto, ON, M8X 1C8. **F.M.**

Toronto Maironio mokykla 2002/2003 mokslo metų užbaigimo iškilmę surengė praeitą penktadienį, gegužės 30, Prisikėlimo parapijos salėje. Aštuoniolikai aštuntojo skyriaus ir devyniems Aukštesniųjų lituanistinių kursų abiturientams susėdus scenoje, o gausiems svečiams bei tėvams prie stalų salėje – iškilmę pradėjo mokyklos vedėja Ald. Šimonėlienė, tarusi sveikinimo žodį. Po visų sugiedoto Tautos himno abiturientus sveikino gen. garbės konsulas H. Lapas, KLB valdybos pirm. R. Žilinskienė, taipgi ir kanadiečių švietimo darbuotojai. Pažangesniems mokiniams premijų įteikimą vedė J. Stasiulevičienė ir N. Benotienė. Visi abiturientai gavo baigimo pažymėjimus – diplomus, buvo apdovanoti mokyklos "Metraščiais", gėlėmis bei kitomis dovanomis. Aštuntojo skyriaus abiturientų vardu dėkojo ir atsisveikino V. Pečiulytė ir E. Rubežius, Auktesniųjų lit. kursų vardu – E. Stravinskaitė. Po padėkos ir žymenų įteikimo nusipelniusiems asmenims, maldą prieš vakarienę sukalbėjo prel. J. Staškevičius.

Pasisotinę šiltais valgiais, pasivaišinę vynu, svečiai domėjosi abiturientų pasirodymais. Baigusieji aštuntą skyrių parodė skaitinių ir dainelių pynę *Lietuva – mano protėvių žemė,* pianinu skambinant muz. L. Turūtaitei. Aukštesniųjų lit. kursų abiturientai suvaidino vaizdelį *Pasikalbėjimas su karaliumi Mindaugu.* Po tėvų komiteto pirm. J. Kuliešiaus padėkos žodžio visi vaišinosi kava, arbata bei skanumynais, pabendravo su abiturientais, fotografavosi. Visa iškilmė, kurios programai vadovavo pranešėja R. Samonytė, užtruko daugiau kaip tris valandas. Atspausdinti lankstinukai svečiams padėjo sekti programą, nors ne visos šnekamos dalys pasiekė toliau sėdinčius klausytojus. **Dl.**

MINIATIŪROS

Gyvenimo nesuadysi

Turėjo žmogus brangius kailinius. Gražūs jie buvo! iš vidinės pusės dvelkė šiluma, o išorinėje – žvilgėjo prabangus kailis. Visa bėda, kad žmogus juos galėjo išversti į vidinę ir išorinę pusę. Taip jis visą gyvenimą vartė kailinius kaip ir maišė pareigas su tikraisiais jausmais: išvirkščioji, tikroji, išvirkščioji, tikroji pusė…

Aplinkiniai šnekėjo: gyvenimas – ne kailiniai, jo nesuadysi. Pasirodo žmogus per visą gyvenimą turėjo tik brangius kailinius ir šiek tiek aktoriaus sugebėjimų.

Adomėlio džiaugsmas

Petrui neužtenka paveldėtos žemės, Jonui – miško, Magdė neturi pinigų, Katrė – prabangaus automobilio. Visai šeimos dinastijai kažko trūksta… Visi susikrimtę.

Keistuolis Adomėlis nesukrovė didelių turtų, bet eidamas miško takeliu linksmai švilpauja, pasigrožėdamas keistesniu kelmu, retesniu augalu…

Giminės turtingieji pavydi Adomėliui, kad jis toks linksmas ir laimingas, o turi labai nedaug.

Švento Jokūbo diena

Po didelės kaitros niaukstosi. Švelnus liepos mėnesio vėjas kedena apsiaustą. Skamba Suvainiškio Šv. apaštalo Jokūbo šventovės varpai. Kvietimas. Nedaug žmonių išgirsta varpų aidą…

Nurimsta gamta. Žmonės gyvena savo pasauliuose. Vakarėja. Mintis slegia miestelyje tvyrančius ramybės skraiste. Spėju, kas ramybės kaltininkas?

Versijos dvi. Pirmoji – pabaigti didieji vasaros darbai, antroji – sekmadienis – Švento Jokūbo atlaidų diena. Vyrauja pirmoji. Liūdnoka…

Įskilęs ąsotis

Lietuviškas molis. Rankos švelniai glosto molinį ąsotį. Maištauja inde balta pieno puta, riogso molyje įskilęs vingis. Gyvenimas gydo žaizdas, o moliniame ąsotyje regiu nuoskaudas. Savo glėbyje mane sūpuoja laikas. Gal geriau įsigyti naują ąsotį? Mąstau. Kas nuo to pasikeistų? Žmonės renkasi sendaikčių didmiesčių antikvariatuose.

Ieškodama naujovių, maloniai nugrimztu į praeitį. Rankos švelniai glosto įskilusį ąsotį.

Reda Kiselyte

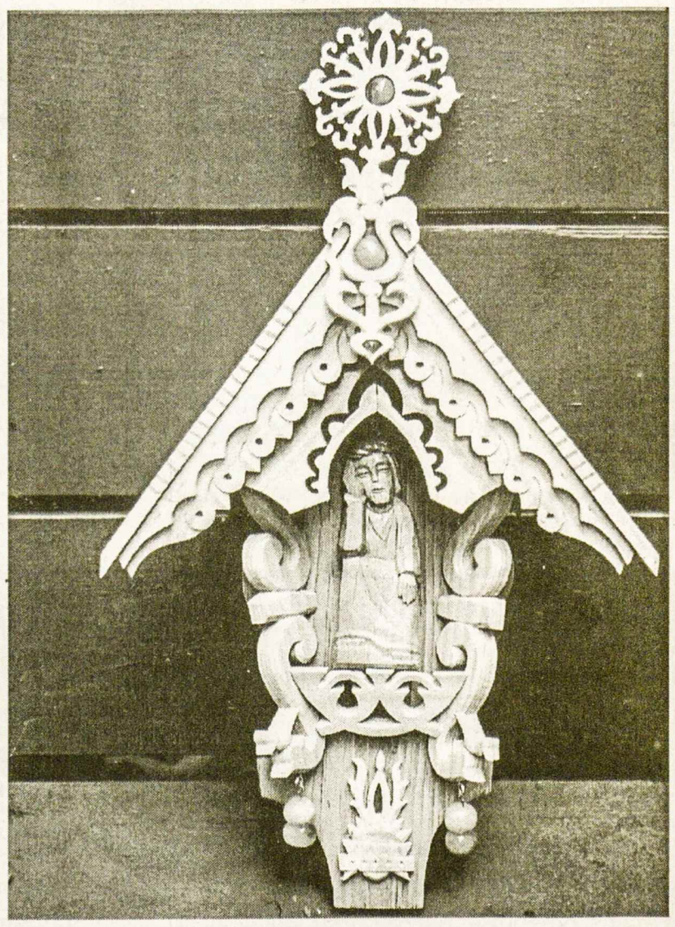

Antanas Supronas, koplytėlė *Rūpintojėlis,* medžio drožinys

Antaną Suproną išlydėjus…

Mirtis vyresniosios kartos eiles skubiai retina. Sporto šeimą ir Toronto lietuvių visuomenę šį kartą palietė a. a. Antano Suprono netektis. Šis žmogus dalį gyvenimo atidavė sportui, sporto žurnalistikai, filatelijai ir tautodailės menui.

Gimė Antanas 1920 m. birželio 6 dieną Padotnuvyje, Kėdainių apskrityje. 1939 baigė Kėdainių gimnaziją, 1940 Kauno ir Vilniaus universitetuose studijavo fizinį auklėjimą, o 1941-1944 Dotnuvos Žemės ūkio akademijoje ruošėsi agronomo profesijai.

Besimokydamas Kėdainių gimnazijoje, Antanas pradėjo pirmuosius mėginimus sporte. Kaip jis sakėsi, būdamas romantiku iš prigimties, kartą stebėdamas amerikietišką filmą apie sportines varžybas, stipriai paveiktas nuotaikų, pats ryžosi visa išmėginti lengvojoje atletikoje…

Sportuoti tuo metu Lietuvoje sąlygos buvo labai blogos. Trūko įrankių, aprangos, sporto aikščių ir patyrusių mokytojų. Lengvosios atletikos varžybos būdavo rengiamos ganyklose ir pan. Kai 1935 metais Kanados konsulo Lietuvai buvo įsteigta pereinamoji taurė, skatinanti Lietuvos jaunimą sportuoti, reikalai pakrypo gerojon pusėn. Pradėjo organizuotis komandos, pavieniai sportininkai, platesnio masto varžybos. Ėmė kilti ir sportinis lygis.

1936 m. Kėdainiuose vykusiose Lietuvos gimnazijų varžybose Antanas Supronas, šešiolikametis, šuolyje į tolį pasiekė 6.16 m ribą, laimėdamas pirmąją vietą. Tai buvo skatinanti pasekmė to amžiaus jaunuoliui. Vieno pokalbio metu Antanas sakė: "Geresnių pasekmių teko pasiekti tik po 4 metų Kaune, 1940 m. Lietuvos lengvosios atletikos pirmenybių metu. Peržengiau 7 metrų ribą, t.y. nušokau 7.12 m. Tuo metu tai buvo geriausia pasekmė Lietuvoje – Lietuvos rekordas. Sekančią dieną norėjau pasiekti gerų rezultatų ir trišuolyje. Aš buvau arti 14 m ribos… Paskutiniu bandymu, pirmu šuoliu pasiekiau daugiau kaip 6 metrus, tačiau antram šuoliui nepajėgiau pakilti, nes labai sumušiau kulną. Nuo to laiko prasidėjo įvairios traumos ir geresnių rezultatų jau nebeteko pasiekti…"

1944 m. Antanas pasitraukė į Vakarus. Aktyviai dalyvaudavo įvairiose varžybose: lengvojoje atletikoje, futbolo, krepšinio… 1948 m. atvyko Kanadon. Buvo Toronto LSK "Vyčio" pirmininku 1968-1970, organizavo ir kartu vadovavo moterų bei mergaičių krepšinio komandoms. Pirmasis Kanados lietuvių sporto apygardos vadovas, Toronte leidžiamų *Tėviškės žiburių* ilgametis sporto žinių bendradarbis.

Kita sritis Antano gyvenime buvo pašto ženklai – filatelija. Domėtis ja pradėjo dar gimnazijos suole. Nuo Montrealyje vykusių olimpinių žaidynių 1976

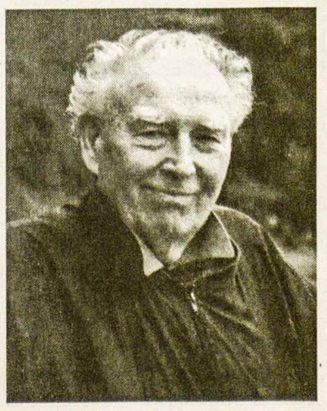

A.a. ANTANAS SUPRONAS, *Tėviškės žiburių* bendradarbis

rimtai susidomėjo olimpinių paš. to ženklų rinkimu. Buvo nuolatinis Toronto filatelistų sąjungos narys. Nuolat dalyvaudavo jų ruošiamose parodose. Keletą kartų yra laimėjęs aukso medalius už ženklų parinkimą, išstatymą ir istorines jų apybraižas.

Antanas Supronas taip pat turėjo gilų pojūtį menui. Kaip medžiagą mėgo medį, jį pradėjo skaptuoti dar pačioje jaunystėje. Gyvendamas Vokietijoje, Hanau, karo bėglių stovykloje, įstojęs buvo mokyklon, kur gilinosi medžio drožinėjimo srityje. Suprono koplytėlės, rankšluostinės, lėkštės, plakatiniai drožiniai turi gilų tautodailės motyvą, kruopščiai išbaigti. Yra padaręs kraičio skrynių, kurių išorę puošia taip pat tautinių motyvų ornamentika. Šiais metais Kanados lietuvių tautodailės instituto suruoštoje parodoje buvo nemažai Antano Suprono darbų, tačiau jų autorius jau gulėjo ligoninės lovoje ir apie atgarsius patyrė tik iš jį lankiusių draugų…

Už nuopelnus sporte Antanas buvo pagerbtas visa eile žymenų. Toronto LSK "Vyčio" ir ŠALFASS-gos garbės narys. ŠALFASS-gos veiklos 50-mečio minėjime 2001-siais jam buvo įteikta Tarptautinio olimpinio komiteto diplomas, pasirašytas pirmininko Juan Antonio Samaranch.

Mirė Antanas Supronas 2003 m. gegužės 9 dieną. Palaidotas Šv. Jono kapinėse Mississauguje.

Sigitas Krašauskas

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West į staigoje ilgiausiai dirbantis agentas
◆ 25 metai namų remonto patyrimas ◆ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ◆ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu į staigos tel.
416 769-1616, namų – 416 769-3577
Nemokamas namų į vertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D. S.
115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 (į vakarus nuo Hurontario)
Tel. 905 271-7171
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

ORTODONTAS
(Orthodontist)
DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE LAW FIRM
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

NORTHERN EUROPEAN
ESCAPADES
Available Exclusively from Baltic Design Tours
ONE WEEK VACATIONS STARTING FROM:
$1549
Packages Include:
All Prices are in Canadian dollars based on double occupancy. Single supplements are available. (Full itineraries available from Baltic Design Tours)
1. Return flight on Finnair from Toronto to Helsinki
2. Hotel nights in centrally located 3 star hotels as listed in itinerary
3. Cruises on Silja Line as listed in the itinerary where applicable
4. Daily breakfast in hotels
5. City tour or City Card in each city, providing 24 hrs. of transportation and admission to attractions
6. Guide services where specified
NOT Included: Visa fees, airport taxes and fees, travel insurance and all items not listed above

Scandinavian Escapade	Fjord Escapade	Finnish-Estonian Escapade	Finnish-Latvian Escapade	Russian Escapade	Top of Europe Escapade
$1699	$2249	$1549	$2049	$2099	$2999
Includes: 4 Nights in Helsinki, 2 Night Silja Line Cruise, Day visit to Stockholm	Includes: Silja Line Hel-Sto, Air Sto-Oslo, Train/Bus to Bergen, Air Bergen-Helsinki	Includes: 4 Nights in Helsinki, Silja Line Cruise, 2 Nights in Tallinn	Includes: 3 Nights in Helsinki, 1 Night Silja Line Cruise, 2 Nights in Riga	Includes: 3 Nights in Helsinki, 3 Nights St.Petersburg	Includes: 1 Night in Helsinki, 5 Day escorted tour to Rovaniemi and The North Cape

COUPON
$50 off any of the Escapade packages
One coupon per couple, per booking. Valid for new bookings only.

BDT World Travel
Call BDT WorldTravel for full details and bookings.
416 221 3113 or 1 800 361 9487
Fax: 416 221 4885, e-mail info@bdt.ca
FINNAIR
SILJA LINE
BALTIC DESIGN TOURS

SKAITYTOJAI PASISAKO

PRO DOMO SUA

Du dalykėliai iš V.6 *Tėviškės žiburių* laidos: išryškėjęs *TŽ* redakcinis posūkis ir akį durianti klaida svarbiame leidinyje anglų kalba. Anksčiau *TŽ* redakcija iš autorių reikalaudavo, kad straipsniai, skiriami *TŽ-iams,* nebūtų siunčiami į kitus laikraščius. Reiškia, stengtasi *TŽ-iuose* telkti originaliai parašytą, kad ir ta pačia tema, medžiagą. Paskutiniu metu ši laikysena pasikeitė, esame pastebėję tuos pačius (ar labai, labai panašius rašinius) ir kitos išeivijos spaudoje. Nesileidžiant į smulkmenas, ilgokas V. Miliausko *Dėkojame garbės knygnešiams* (psl. 5) šį teigimą patvirtina. Beveik žodis žodin tas pats rašinys tilpo IV.29 *Dirvoje.*

V. Miliausko rašinyje minimą stambų, svarbų leidinį *Anti-Communist Congress and Tribunal Proceedings* kietai įrištame viršelye gadina neleistina klaida. Knygos pavadinime turėtų būti žodis "Proceedings", bet atspausdinta "Procceedings". Knyga platinama ir per lietuvius siūloma svetimtaučių mokykloms bei bibliotekoms jau nuo metų pradžios. Neįtikėtina, kad tokios klaidos niekas iki šiol nepastebėjo! Paskaičius kongreso organizacinio komiteto pirmininko V. Miliausko straipsnį, prašosi išvada, kad leidėjui tai nerūpi. Kad ir nelaimingai viršelyje įveltą klaidą buvo ir tebėra įmanoma pigiai pataisyti, tereikia trupučio pastangų ir tik noro. Deja, atrodo, ieškoma tik pinigų. Esminė šio kritiško atsiliepimo prielaida: nenorint savęs kildinti iš bananų respublikos, yra būtina svetimtaučių tarpe savais leidiniais galėti didžiuotis.

Pagarbiai –

Antanas Dundzila,
Port Orange, FL

Red. pastaba. *TŽ* redakcijos pageidavimas straipsnių autoriams tebėra nepasikeitęs. Deja, kai kurie autoriai to nepaiso ir savo rašinius pasiunčia net keliems laikraščiams, to neminėdami *TŽ* redakcijai.

PASKATINANTI GARBĖ

Esu dėkingas kolegai Sauliui Šimoliūnui už straipsnį *TŽ* 2003 m. 4 nr., kuriame jis rašė apie Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus man skirtą apdovanojimą Gedimino ordinu mano krašte Lietuvoje. Tokia garbė mane paskatina dar daugiau padėti Lietuvos chemikams. Taip pat reiškiu padėką už mano sūnaus Dariaus išspausdintą trumpą poeziją *TŽ* 2003 m. 10 nr. Tą poeziją jis parašė po pirmo apsilankymo Lietuvoje ir susipažinimo su mūsų giminėmis.

Victor Sniečkus, Bader Chair in Organic Chemistry, Chernoff Hall, 513 Queen's University, Kingston, ON, Canada K7L 3N6.

• Jaunystė yra laiminga, nes ji gali matyti grožį. Bet kas, galįs matyti grožį, niekad nepasens.

(Franz Kafka)

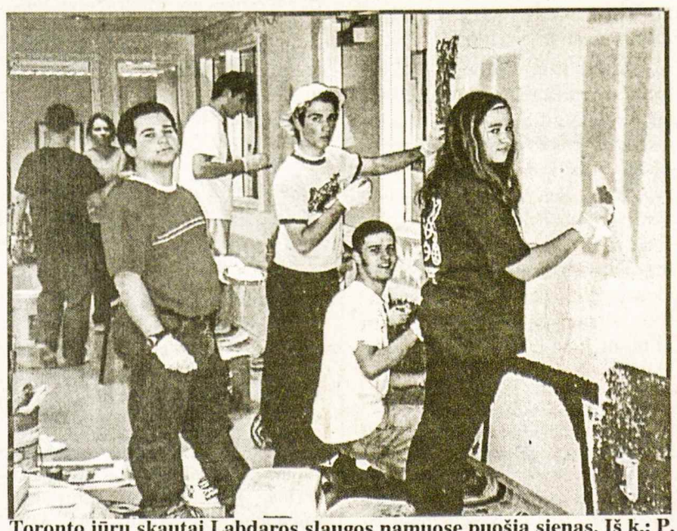

Toronto jūrų skautai Labdaros slaugos namuose puošia sienas. Iš k.: P. Gorys, M. Gorys, D. Šileika, A. Gorytė Nuotr. S. Šileikienės

SPAUSTUVĖ PRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

TORONTO ONT

Anapilio žinios

– Ateinantį sekmadienį antroji rinkliava bus renkama Popiežiškajai labdarai.

– Birželio 6 yra pirmasis mėnesio penktadienis. Tą dieną Lietuvos kankinių šventovėje Mišios bus vakare 7 valandą. Po Mišių – Šventoji Valanda prie išstatyto Švenčiausiojo.

– Delhi-Tillsonburg LB apylinkėje Sibirinių trėmimų minėjimas bus birželio 14, šeštadienį, Šv. Kazimiero šventovės salėje tuojau po šventovėje įvykusių 3 v.p.p. Mišių.

– Anapilio vaikų choras "Gintarėliai", vad. D. Grigutienės (akomp. E. Morkūnienė) šį šeštadienį, birželio 7 koncertuos Hamiltono Aušros Vartų parapijos renginyje, kuris vyks Giedraičio klubo sodyboje. Pradžia 12 val. Šis vaikų choras rengiasi dalyvauti Lietuvos Dainų šventėje, tikisi visuomenės dėmesio ir finansinės paramos.

– Anapilio knygyne gauta: Bernardo Brazdžionio poezijos knyga angliškai *Roads and Crossroads.*

– Mišios birželio 8, sekmadienį: 9.30 v.r. už Stančikų ir Paškevičių mirusius; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 2 v.p.p. už a.a. Antaną Suproną; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje birželio 7, šeštadienį, 3 v.p.p. už Krasauskų ir Norkų šeimos mirusius.

Išganytojo parapijos žinios

– Sekmadienį, Sekminių pamaldos – 9.30 v. ryto.

– Antradienį, 7.30 v.v. Tarybos posėdis.

– Birželio 9, 7 v.v. šventovės patalpose įvyks lietuvių ir anglų parapijų metinis susirinkimas.

– Parapijos įškyla įvyks Erindale parke (Area A, Mississaugoje) birželio 29 d. pradedant pamaldomis 11 v. ryto.

Muziejaus-archyvo žinios

– Jono Daniūno paroda "Lietuviškos vestuvės" gegužės 25 d. muziejuje susilaukė apie 250 lankytojų. Ypač buvo malonu pamatyti naujus ateivius, kurie domėjosi kauniečio fotografo menu. Kviečiame dar nemačiusius parodą aplankyti. Muziejaus lankymo valandos: sekmadieniais 10.30 – 11 v.r. ir 12 – 6 v.p.p., pirmadieniais 1 – 8 v.v.

– Muziejaus-archyvo išlaikymui "Šatrijos" skaučių tuntas paaukojo $100.

Lietuvių Namų žinios

– Birželio 1 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 210 svečių. Svečių knygoje pasirašė A. Minelgienė iš Olympia, WA, JAV.

– LN ir Labdaros valdybos posėdis – birželio 12, ketvirtadienį, 7 v.v. Lietuvių Namų seklyčioje.

– Kviečiame visus pietauti Lietuvių Namuose. Jauki atmosfera, aptarnavimas, šalia veikiantis baras teikia galimybę maloniai praleisti savaitgalį.

Slaugos namų žinios

– A. a. Adelės Vapsvienės atminimui ir koplyčios įrengimui $500 aukojo – J. A. E. Barisai ir E. L. Juodkojai. Slaugos namų pianinui įsigyti $600 aukojo W. Martin ir S. J. Martin. Lauko baldams pirkti $200 aukojo LN Moterų būrelis.

– Slaugos namų "Labdara" lauko baldų vajui aukojo: $200 – LN Vyrų būrelis; $100 – Juozas Bakis; $50 – T. Stanulis.

– A. a. Vytauto Biskio atminimui Slaugos namams aukojo: $100 – E. J. R. Birgiolai, I. Biskienė; $60 – A. K. Rimkai; $50 – J. M. Gabriai, L. G. Gotthans, O. Senkuvienė ir vaikai: Arvydas, Alma ir Astra, B. O. Stončiai; $45 – T. B. Stanuliai; $30 – D. Keršienė, A. Č. Pažerūnai, D. L. Rocca, S. V. Vaičiūnai; $25 – R. G. Paulioniai, S. Taršiūnienė; $20 – V. Adomonis, A. A. Baltrūnai, S. Bartusevičienė, G. V. Butkiai, L. A. Chug, R. A. Čygai, D. Danaitis, A. V. Dubickai, A. Gaidelienė, J. P. Gurkliai, R. Karka, A. Majchrowski, V. P. Melnykai, M. Mitrovik, B. C. McCormack, J. Pacevičienė, U. Paliulis, J. Pargauskas, R. D. Puteriai, S. M. Putrimai, A. R. Sapliai, A. Skilandžiūnienė, O. Stanevičiūtė, J. J. Zenkevičiai; $15 – T. Valickis; $5 – M. Pricio. Aukas surinko Danutė Keršienė ir Monika Povilaitienė. **T. St.**

– Slaugos namų komitetas dėkoja visiems už aukas. Jos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose, arba siųsti tiesiog adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6.

Zosė ir Juozas Rickai, *Tėviškės žiburių* skaitytojai ir rėmėjai, švęsdami savo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį, parėmė *TŽ* leidybą $250 auka. Savaitraščio leidėjai bei darbuotojai nuoširdžiai dėkoja už paramą ir jungiasi prie sveikinimų šios gražios sukakties proga.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Praeitą sekmadienį parapijos jaunimo choras giedojo per 10.30 v.r. Mišias ir po to gavo pažymėjimus už pavyzdingą repeticijų lankymą.

– Švč. Jėzaus širdžiai garbinti yra skiriamas birželio mėnuo. Parapijos šventovėj Jėzaus širdies litanija kalbama šiokiadieniais po vakarinių 7 v.v. Mišių, šeštadieniais po 9 v.r., o sekmadieniais po kiekvienų Mišių.

– Šį penktadienį, kuris yra mėnesio pirmasis, Mišios ir šv. Valanda vyks 7 v.v. Išpažinčių klausoma prieš Mišias, o ligoniai ir seneliai lankomi namuose ir prieglaudose, iš anksto susitarus su kunigais. Pirmąjį mėnesio šeštadienį Gyvojo rožinio draugijos nariai renkasi rožiniui ir Mišiom 10.30 v.r.

– Šį Sekminių sekmadienį per 10.30 v.r. Mišias Sutvirtinimo sakramentą parapijos jaunimui suteiks vysk. P. Baltakis, OFM.

– Santuokai ruošiasi Laura Burt su Carlo Corsi.

– Lietuvoje mirė a.a. Bronė Vaičikauskienė, Onos Dačkienės sesuo.

– Dėl sibirinių trėmimų minėjimo birželio 12 d. vakarinių Mišių nebus.

– Vartotų daiktų ir drabužių išpardavimas vyks šį penktadienį ir šeštadienį, birželio 6 ir 7. Daiktus prašoma atvežti į salę antradienį ir trečiadienį. Kas gali prisidėti prie darbo ar iškepti pyragų, prašom skambinti G. Kuchalskienei tel. 416 233-4791.

– Mišios sekmadienį, birželio 8: 8 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; 9.15 v.r. už a.a. Liuciją Šatinskienę; 10.30 v.r. už a.a. Joną Šimkų, už a.a. Ireną Jurkienę, už Tamošiūnų ir Bankauskų šeimų mirusius; 12 v.d. už Dzermeikų ir Šukių šeimų mirusius.

Gauta žinia iš Putnam, CT, kad ten Matulaičio slaugos namuose po ilgos ligos mirė prel. **Vytautas Balčiūnas,** sulaukęs 92 m. amžiaus. Bus pašarvotas Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo seserų koplyčioje penktadienį, birželio 6, nuo 4 val. p.p. Vakare bus giedami Mišparai už velionį. Laidotuvių Mišios – koplyčioje birželio 7 d., 10.30 val. r. Po Mišių velionis laidojamas Dangaus Vartų kapinaitėse seselių sodyboje.

Maironio mokyklos žinios

– Prisikėlimo parapija paaukojo $1,500 mūsų mokyklai. KLB Toronto apylinkės valdyba – $200. Nuoširdžiai dėkojame.

– Sėkmingai praėjo iškilmingas abiturientų pagerbimas geg. 30 d. Dėkojame Prisikėlimo parapijai už salę, šeimininkei Genutei Kobelskienei už gardžią vakarienę, tėvų komitetui, vad. J. Kuliešiui, už scenos bei stalų paruošimą, abiturientų tėveliams už pyragus.

– Atsisveikiname su Barrie Wilkinson, kuris daugiau kaip dvidešimt metų dirbo mokykloje, ir su jo dukra Aušra. Jų šeima labai daug pagelbėjo mokyklai.

– Gražiai įrėminta Maironio mokyklos grafika buvo įteikta išdirbusiems dešimt metų Maironio mokykloj, būtent – mok. Liucijai Petrašiūnienei, kun. E. Putrimui ir vedėjai Aldonai Šimonėlienei.

– Jau išleistas šių metų Maironio mokyklos metraštis. Nuoširdus ačiū mokiniui Gintarui Valiuliui, paruošusiam viršelį, ir Rimai Žemaitytei-de Juliiis, paruošusiai leidinį spaudai.

– Birželio 7 ir 14 d.d. dar bus galima registruoti mokinius ateinantiems mokslo metams mokykloj. Birž. 14 d. paskutinį kartą susirinksime pamokoms. **Živilė**

A. a. Janinos ir Stasio Paketūrų atminimui Danutė Raščiuvienė *Tėviškės žiburiams* aukojo $200.

A. a. Aldonai Kuolienei mirus, brolis Algis Kiaupa ir žmona Rima vietoj gėlių *Tėviškės žiburiams* aukojo $100.

Auka lietuviškoms mokykloms Karaliaučiaus krašte. Mūsų miela tautietė Augusta Masionienė jau daugelį metų reguliariai prisideda prie lietuviško švietimo Karaliaučiaus krašte rėmimo per Mažosios Lietuvos fondą. Mirus Augustos broliui a.a. Eugenijui Smilgiui, Orland Beach, IL, draugės, užjausdamos sesutę, paaukojo $120 tam kilniam tikslui. MLF dėkoja už staigmeną. **I.A.**

"BALTIC TREE SERVICE" – Ar jūsų medžiai bei krūmai apleisti ir reikalingi pagalbos? Paskambinkit ir sutvarkysim viską! Turiu 10 metų patirtį ir garantuoju gerą darbą. Danius Lelis 416-753-0790 (pager) arba 905-692-9741.

Anapilio sodybos vaikų choras "Gintarėliai", vadovaujamas Deimantės Grigutienės ir akompaniatorės Editos Morkūnienės, koncerto – Pasaulio lietuvių dainų šventės programos "Vilčių Nemunai" pristatymo metu, gegužės 25 d. Anapilio salėje Nuotr. A. Bačėno

KANADOS BALTIEČIŲ FEDERACIJA

visus kviečia dalyvauti metiniame

SIBIRINIŲ TRĖMIMŲ MINĖJIME

birželio 12, ketvirtadienį, 7 valandą vakaro. Ekumeninės pamaldos Toronto Prisikėlimo parapijos šventovėje (1 Resurrection Rd.).Visos organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis. Rikiuotei į pamaldas rinktis 6.30 valandą vakaro prie šventovės. Gausiu dalyvavimu pagerbkime ištremtųjų ir Sibire žuvusiųjų atminimą.

Kanados baltiečių federacija
Kanados lietuvių bendruomenės krašto valdyba

Prisikėlimo kredito kooperatyvo metinis narių susirinkimas įvyks 2004 m. balandžio 18, sekmadienį, 2 v.p.p. Tai skelbiama labai iš anksto prašant, kad tą sekmadienį niekas nerengtų jokių viešų suėjimų.

"Dainos" choro, vad. L. Turūtaitės, koncertas Toronto lietuvių slaugos namuose įvyko gegužės 11 d. Tai ketvirtas sykis, kai Toronto pensininkų klubo choras atvyksta čia palinksminti močiutes bei tėvukus. Jie, išsiilgę lietuviškų dainų, visada sutinka choristus šiltai, kaip ir slaugos namų personalas, tuo sukeldami ir choristams daugiau entuziazmo dalintis mūsų gražiomis dainomis. Chore tą dieną dainavo: V. Karnilavičius, O. Ražauskienė, A. Patašius, E. Bartminas, D. Klibingaitienė, K. Pajaujis, V. Baltrušaitienė, J. Nešukaitis, E. Namikienė, V. Mašalas, S. Dilkienė, Vl. Šlenys, L. Turūtaitė. Puikus priedas muz. Lilijai Turūtaitei ir jos vadovaujamam chorui – tai slaugos namams naujai padovanotas Viliaus Stanaičio gero garso pianinas. **VAM**

Kanados lietuvių jaunimo choras, kuris rengiasi dalyvauti Dainų šventėje Lietuvoje liepos pradžioje, pradžiugino pilną tėvelių ir rėmėjų prisirinkusią Prisikėlimo parapijos salę birželio 1 d. Klausytojai ilgais plojimais ir ovacijomis sutiko vadovių Dalios Viskontienės ir Nijolės Benotienės parengtą įvairią ir gražią programą, pasivaišino vynu, kava ir pyragais, dalyvavo turtingoje loterijoje.

(Aprašymas kitame *TŽ* nr.)

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: $150 – A. Vaišnoras, T. Gureckienė; $100 – P. Ročys, F. Juzėnas, S. P. Jonikai (dukros a.a. Ritos atminimui), I. P. Girniai, E. Raudienė, E. Petrulis, O. Skrebūnienė, A. Valadkienė, J. J. Zenkevičiai, K. Ališauskienė, V. Lapaitienė, A. Kiaupa; $50 – D. Radzevičienė, A. Vaišvilienė, Z. Stančikienė, B. Žiobienė, M. Barteškienė, B. Galinienė, J. Butkienė, J. B. Stankai, Z. Griškonis, M. Lapienienė, Č. Javas, V. Jasinevičienė, J. Jocas, R. Puteris, V. Timošenko, S. Kuzmickas, B. Pivoriūnienė, M. Rutkevičienė, D. Barkauskienė, L. Einikienė, M. Šimkienė, B. Pittman, B. Staliorai-tienė, O. Skėrienė, M. Žymantienė, P. Balasevičius, P. Vitienė, A. I. Zalagėnai; $40 – J. Lapavičius, R. Šakalinis, S. Valickis, D. Simanavičienė, A. Petkevičienė; $30 – O. Ražauskienė; $25 – M. Žemeckienė, G. Šutienė; $20 – A. Jurcevičius, G. K. Balytos, J. Dimskis, V. Akelaitis, M. Janeliūnas, S. Pargauskas, I. Kaliukevičienė, R. Smolskis, V. Kairienė, F. Mašalienė, B. Miklo, J. Juodis, V. Ručienė; $10 – J. Kurpeikis, P. Daržinskas, R. Žalinaitis, V. Kecorienė, D. Mitalienė, H. Sukauskas, A. Siminkevičienė; $5 – O. A. Kaminskai.

VASAGOJE lietuvių rajone išnuomojamos 2 kabinos, po du kambarius. Pageidaujame lietuviškai kalbančių. Skambinti: 705 429-4120 arba 705 737-9101.

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVUI

reikalingas tarnautojas-ja,

raštinėje dirbti nepilną laiką (part time)

MOKANTIS ANGLŲ IR LIETUVIŲ KALBAS ŽODŽIU BEI RAŠTU, galintis dirbti abiejuose skyriuose įvairiomis valandomis.

Prašymus, kartu su darbo patirties ir išsilavinimo santrauka, siųsti ***iki 2003 m. birželio 17 d****., kooperatyvo vedėjai adresu:*

Resurrection Credit Union Limited
3 Resurrection Rd., Toronto, ON, M9A 5G1

Tik tinkami kandidatai bus pakviesti pokalbiui su vedėja

Puikus koncertas

Anapilio vaikų choras "Gintarėliai" š.m. gegužės 25 d. pasirodė po Mišių Anapilio salėje nuostabiai gražiomis lietuviškomis, šiuolaikinių kompozitorių bei lietuvių liaudies dainomis. Pasiklausę šių jaunųjų "Gintarėlių", įvertiname jų atliktą didelį darbą ir vadovės Deimantės Grigutienės įdėtas pastangas. Aš manau, kad po šio koncerto ne vienas didžiuosis šiuo vaikų choru, lygiai taip, kaip ir mes, šių vaikučių tėveliai. Koncertas praėjo tikrai įspūdingai ir labai profesionaliame lygyje. Nuo 4 iki 10 metų amžiaus vaikai buvo puikiai parengti, dainavo sudėtingas dainas keliais balsais ir išraiškingais bei darniais kojų bei rankų judesiais. Tikimės, kad koncertas buvo įvertintas ne tik klausytojų, bet ir profesionalių muzikos žinovų.

Vadovės bei tėvelių vardu dėkojame visoms organizacijoms bei privatiems asmenims už suteiktas aukas. Tai palengvina dideles išlaidas į tolimąją tėvynę Lietuvą. Be jūsų paramos nebūtų ir šio vaikų choro. Nuoširdus ačiū jums! Taip pat dėkojame KLKM dr-jos Anapilio skyriui už suteiktą galimybę pasirodyti su Dainų šventės repertuaru "Vilčių Nemunai" bei jo pirmininkei Birutei Matulaitienei. Tegul mūsų senoliai ramiai ilsisi žinodami, kad mes tęsiame jų darbą ir auginame vaikus lietuvišku žodžiu bei dvasia. O "Gintarėliams" linkime geros ir sėkmingos kelionės į Dainų šventę. (Rašinys sutrumpintas. RED.)

Daiva Botyrienė,
"Gintarėlių" tėvelių vardu

A. a. Vincui Naruševičiui mirus, liūdesio valandą užjausdamos žmoną Onutę, dukras Angelę ir Vidą, sūnus Antaną ir Joną, jų šeimas bei visus artimuosius, *Tėviškės žiburiams* $75 aukojo Irena Ignaitienė, Gražina, Aldona ir Linas.

Toronto Vlado Pūtvio šaulių kuopai, a.a. Pranciškaus Juozaičio 10 metų mirties prisiminimui, žmona Magdalena, vaikai Rimvydas, Joana, Emilija ir Vida paskyrė $200 auką. Šaulių veiklą taip pat parėmė: $100 – Povilas Girnius iš Hamiltono; $50 – Pranas Krilavičius iš Kesviko.

Kuopos valdyba

Anapilio sodybos vaikų choro "Gintarėliai" koncerto, įvykusio gegužės 25 d. Anapilio salėje metu, jų kelionei į Dainų šventę Lietuvoje paremti aukojo: **$100** – V. V. Baliūnai, N.N., P. Dalinda; **$50** – K. Balyta, J. K. Vegiai, J. Urkis; **$40** – G. Sungailienė, J. Aukštaitis; **$25** – A. Barbatavičienė, V. O. Narušiai; **$20** – G. Gaižutienė, D. Garkūnienė, V. Remesat, U. Paliulis, R. G. Paulioniai, I. Kaliukevičienė, V. Lėverienė, V. J. Dimskiai, G. Valintienė; **$15** – P. Čiurlys; **$14** – D. Klibingaitienė; **$10** – S. Janavičius, V. Širvys, B. Balyta, A. Tatarsky, K. Jonušonis; **$5** – I. Mackevičienė, O. Gladkovienė, L. Žitoriūtė, N.N.

Nuoširdi padėka visiems aukotojams.

Norintys dar paremti "Gintarėlius" aukomis, galite tai padaryti Prisikėlimo kredito kooperatyve – sąskaitos nr. 174895.17

KLB žinios

KLB valdyba skatina visus Kanados lietuvius, kurie bus Vilniuje šią vasarą liepos 2 d., 2 v.p.p. atsilankyti Vilniaus rotušėje rengiamoje Australijos lietuvių dienoje. Tai proga susitikti su visų kraštų lietuviais, dalyvauti dr. Genovaitės Kazokienės akademinio veikalo *Lithuanin Artists in Australia* sutiktuvėse. Renginyje šoks Dalios Antanaitienės vadovaujama tautinių šokių grupė iš Melburno, dainuos bendras Australijos lietuvių choras (dirg. Birutė Prašmutaitė). Australijos vyriausybės vardu kalbės Australijos ambasadorius Lietuvai Richard Rowe. Visus kviečia dalyvauti ALB krašto valdybos pirmininkė Lolita Kalėda.

VASAGOJE išnuomojamas 2 miegamų namas nuo birželio 27 d. Kaina $650 savaitei. Dvi min. iki vandens, 45-ta g. Tel. 705 429-2298.

Punia Construction Ltd.
NAMŲ REMONTO BENDROVĖ
- **ATLIEKAME: staliaus, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus**
- **ĮRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves**
- **STATOME: verandas, tvoras**
- **DENGIAME stogus.**

GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ
Skambinti
ALVYDUI GRIGUČIUI
tel. (905) 848-9628
nešiojamas (416) 560-0122

MONTREALQUE

Sibirinių trėmimų minėjimas, latviams ir estams šiemet negalint dalyvauti, vyks birželio 15 d. Aušros Vartų parapijos patalpose. Bus pradėtas 11 val. ryto Mišiomis, po kurių parapijos salėje KLB Montrealio apylinkės valdyba dalyvius vaišins užkandžiais ir kava. Visi kviečiami. **Inf.**

Lietuviai karininkai – vyr. ltn. Virginijus Kleponis ir vyr. ltn. Donatas Palevičius – gilinę prancūzų kalbos žinias St. Jean Sur Richelieu kariuomenės bazėje, gegužės 31 d. grįžo namo. Kiti septyni karininkai atvyks rugpjūčio pradžioje. Penki jų studijuos anglų kalbą, o du – prancūzų.

Baltiečių vakare Otavoje gegužės 28 d. dalyvavo montrealiečiai Joana Adamonytė, Julija ir Petras Adamoniai ir Juozas Piečaitis.

A. a. Adelė Krujelskienė-Mačiulaitytė, 82 m. amžiaus, mirė gegužės 24 d. Liko dvi dukterys, du sūnūs su šeimomis ir du vaikaičiai. Po gedulinių Mišių Aušros Vartų šventovėje gegužės 30 d. palaidota Longueuil kapinėse greta anksčiau mirusio vyro.

A. a. Marija Simijonienė-Jonikienė-Mikalauskaitė, 92 m. amžiaus, mirė gegužės 28 d. Po gedulinių Mišių Aušros Vartų šventovėje birželio 2 d. palaidota Cote des Neiges kapinėse. Liūdi duktė su šeima, 3 vaikaičiai ir trys provaikaičiai. **S.**

48-asis "Lito" visuotinis narių susirinkimas įvyko 2003 m. gegužės 25 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje, dalyvaujant 121 nariui bei 3 svečiams. Valdybos pirmininkė Rūta Pocauskaitė-Rudinskienė punktualiai pradėjo susirinkimą, perskaitydama dvylikos praeitais metais mirusiųjų narių pavardes. Jie buvo pagerbti minute tylos. Valdybos sekretorius Arūnas Staškevičius perskaitė 2002 metų visuotinio susirinkimo protokolą, kuris buvo priimtas be pataisų. Sekė valdybos pirmininkės, Revizijos ir Etikos komisijos pirmininko A. Pališaičio bei vedėjo Bruno Bulotos pranešimai. Vedėjas taip pat pristatė apyskaitą ir pasidžiaugė puikiais praėjusių metų rezultatais: aktyvai per metus išaugo 8.6% ir pasiekė $36.4 mln., pelnas padidėjo net 66% ir siekė $780,951. Buvo pasiūlyta ir narių priimta rekordinį pelną paskirstyti išmokant papildomus $500,000 nariams už dalyvavimą kooperatyvo veikloje bei padidinti $47,300 suma Visuomeninį fondą, kuris remia įvairias lietuviškas organizacijas. Nariai taip pat pritarė valdybos pasiūlymui pakeisti finansinių metų pabaigą iš sausio į gruodžio 31 d.

Šiais metais kadencijas valdyboje baigė Rimantas Jurkus ir Arūnas Staškevičius, Revizijos ir Etikos komisijoje – Roma Lietuvninkaitė-Pingitore. Kadangi nebuvo pasiūlyti kiti kandidatai ir baigusieji kadencijas sutiko toliau eiti pareigas, visi buvo perrinkti dar vienai kadencijai.

Klausimų/sumanymų metu Petras Adamonis iškėlė pastabų apie Rosemonto skyriaus uždarymą. Valdybos pirmininkė paaiškino, kad tai buvo ilgai ir išsamiai svarstomas administracinis sprendimas, kuris pagaliau buvo įvykdytas gruodžio gale, iš anksto pranešus visiems nariams, besinaudojantiems to skyriaus paslaugomis. Svarbiausia, kad skyriaus išlaikymas finansiškai nebepasiteisino. R. Rudinskienė dar savo pranešime priminė, kad "Lito" pirmaisiais veiklos metais jo steigėjas a.a. Domas Jurkus po savo lova laikydavo dėžutę su tuometiniais indėliais, kol galės juos nunešti į banką, kad dabar yra labai pažengusi technologija, kuri leidžia nariams atlikti įvairias operacijas net neišėjus iš namų.

Montrealio Kanados lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas Juozas Piečaitis padėkojc "Litui" už nuolatinę paramą ir įteikė pirmininkei suvenyrą neseniai įvykusio labai sėkmingo džiazo vakaro, kurį surengė Jaunimo sąjunga su "Lito" finansine parama. Dar po poros smulkių klausimų susirinkimas buvo baigtas 5 v.v. Nariai dar kelias valandas bendravo vakarieniaudami. **Regina Piečaitienė**

Neringos tunto žiemos sezono uždarymo sueiga įvyko lle Bizard saloje (Montrealio užmiestyje) gegužės 24 d. Dalyvavo 20 skautų/čių su vadovais. Apžiūrėjome laukinių paukščių gyvenimą ir radome 10 jų rūšių. Skautų įžodžius davė Ričardas Gaputis, Francis Bulota ir skautė Elena Motivans. Visi trys įsigijo vėliavininko ir astronomo specialybes, gavo geltonus kaklaraiščius. Dviratininko ir čiuožėjo specialybes įsigijo paukštytės Antonina Pavilanytė, Claudia Pavilanytė, Lina Jaugelytė-Zatkovic ir vilkiukas Anton Motivans. Paukštytės Antonina Pavilanytė, Lina Jaugelytė-Zatkovic, Tina Urbonaitytė ir vilkiukai Andrius Beniušis ir Anton Motivans baigė II patyrimo laipsnio programą. Buvo paminėti nepraleidę nei sueigos, nei iškylos: Francis Bulota, Anton Motivans ir Elena Motivans. Iš viso buvo 13 sueigų, 1 iškyla ir žiemos stovykla. Lauksime vasaros. **A.G.**

Tėveliai riša gerojo darbelio mazgelius davusiems įžodį skautams/tei. (Iš kairės Ričardas Gaputis, Francis Bulota ir Elena Motivans) Nuotr. A. Gapučio

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7
TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS *Montrealio lietuvių kredito unija*
1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8
Tel.: 766-5827 *FAX: 766-1349*

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.
ONTARIO LAND SURVEYOR
40 Burrows Avenue,Toronto, Ontario M9B 4W7
TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

Kovai su vėžiu ir džiova sergantiems vaikučiams bei tremtiniams Marija Gvazdienė aukojo $70. **M.P.**

Knygų rišykla "SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. **(905) 625-2412**